

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

se računijo s 15 vin. od 6redne
petivrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Državni zbor — razpuščen.

Dopolnjeno je. Kar je hotela in zahtevala Slo-
vanska Unija, se je zgodilo: prva ljudska zbornica
je razpuščena. Kakor poroča oficijozni c. kr. kores-
pondenčni bureau, je izšel cesarski patent, ki razpu-
šča poslansko zbornico z včerajšnjim dnem, to je s
30. marcem, in določuje takojšnjo vpeljavo in izvrši-
tev novih volitev.

Ni prišla nepričakovano ta vest. Že pred odgo-
denjem se je z vso sigurnostjo trdilo, da bo sledil od-
godenju razpust. Nekoliko preseneča samo, da je pri-
šlo do razpusta že včeraj. Kakor čitatelji lahko vi-
dijo na drugem mestu, se je včeraj še splošno misli-
lo, — in to tudi v krogih, ki so navadno dobro pou-
čeni, — da bo krona počakala z odločitvijo še par
dni. Sedaj pa je kocka že padla. Stojimo pred volilno
borbo ali smo takorekoč že v njej.

Čas za volitve je izvanredno kratek. V cesar-
skem patentu sicer še ni določen dan, toda gotovo je,
da se bodo vršile volitve v začetku poletja. Po krivdi
večine in vlade, ki ni hotela nikdar ničesar čuti o
opravičenih zahtevah in potrebah Slovanov, so prišle
državne finance in vsa uprava v popoln bankrot. Iz-
datki se leto za letom večajo, splošna mizerija je
vsak dan očitnejša, drznost in nestrpnost nemškega
vladajočih faktorjev od dne do dne številnejše, a o
kaki remeduri ni hotelo biti ne duhaj in ne sluha. K
večjem, da bi bili Slovani dobri, da bi pomagali na-
ložiti nove davke in bi s tem napolnili Nemcem zopet
državne blagajne, pri katerih bi potem oni zopet lah-
ko slavili sedem dobrih let, o kakem primernem upo-
števanju Slovanov v gospodarskih, kulturnih in poli-
tičnih vprašanjih se ni hotelo nič slišati. Lahko raz-
umljivo, če so se Slovani naveličali robotiti dalje in
so zadržali svoj odločni: *quo fit non!* Ker pa je mno-
go stvari nujnih in zlasti zunanja politika brezobzir-
no zahteva ustavne razmere, so merodajni faktorji
skrajšali ex lex stanje, kolikor se je dalo. Poroča se
iz izbornih informiranih krogov, da bodo volitve že 8.
ali 10. junija in se bo zbornica sestala k prvemu za-
sedanju že okrog 20. junija.

Kaj bodo prinesle nove volitve, se seveda ne
more reči. Brezdvomno bodo očistile sedanjo okuženo
atmosfera in vsvarile zopet podlago, na kateri se bo
dalo graditi. Sedaj so bili že temelji parlamentariz-
ma razjedeni, zato je razpust na mestu, ker bo ugo-

tovil fundus. S pravično in trezno politiko bo potem
zopet mogoče delati. Če se bo pa hotelo po sedaj iz-
voženih mlakužastih tirih potiskati državni voz da-
lje, potem pa ne bo šlo. Eno lahko trdimo: Nemško-
nacionalnemu režimu ne bodo Slovani nikdar več po-
klonili tilnika. Ako so merodajni faktorji brez tega
prepričanja razgnali zbornico, potem ne moremo pre-
rokovati novi zbornici srečnih dni. Take avspicije bi
bile zelo slabe in konture nove parlamentarne dobe
oblačne in temne. Upajmo, da ne. Čuje se tudi že, da
se je krona nekoliko težko odločila k ekstremnemu
koraku. Bilo je mnogo vplivov, ki so govorili proti in
baron Bienerth je poskušal najbrže zadnjič v njega
stavljeno zaupanje.

Volilni boj bo živahen. Najbolj ga perhoresci-
rajo Poljaki, ker so med njimi strankarske razmere
še najbolj razdrapane. Nobena stranka ne ve, kake
so njene šanse in najmočnejša bo pri volitvah lahko
skrajno decimirana. Med Nemci in Čehi, zlasti pa
med prvimi, se bo volilni boj vršil v znamenju boja
proti socialnim demokratom. S svojo zagrizeno naci-
onalno politiko nimajo meščanske nemške stranke po-
kazati nikakih vspehov, zato so precej nervozni in
propagirajo že misel o skupnem nastopu krščanskih
socialcev in nemških nacionalcev proti socialni de-
mokraciji.

Naši poslanci V. L. S. stopajo z mirno zavest-
jo v volilno borbo. Vršili so v polni meri svojo dolž-
nost in dosegli v zbornici ugled, kakor ga ni še nik-
dar imela kaka razmeroma tako maloštevilna delega-
cija. Slovenski klub je bil mnogokrat središče naše
notranje politike. Če ni delovanje obrodilo vseh za-
željenih sadov, je kriv nesrečni nasilni sistem.

Naša naloga bodi, da se vržemo v mladostno
živahnostjo v volilno borbo in ustvarimo slovensko
delegacijo še enotnejšo kot je bila sedanja. Ne misli-
mo, da nam ni treba delati. Naši nasprotniki, ki so
bili sedaj samo zato tu, da so uganjali zahrbtnosti in
metali našim poslancem polna pod nogo, so že s
polnim parom zajadrili na volilno kampanijo. Zginili
so vsi razdori med liberalnimi mladini in starini in
združeni hočejo nastopiti proti nam. „Sloga“ se pre-
seli iz Ljubljane v Celje. Ploj in Kukovec sta se po-
bratila. Računati moramo, da se jima še pridruži
agent s šnojsom Linhart. Zato bodimo na straži in
delajmo!

— — —

lega občinstva, ki se je izrazilo, da se kaj tako lepe-
ga še na Dunaju ne sliši.

Spretno in mojstrsko je dirigiral veliki zbor, ki
je obsegal 190 pevk in pevcev, gospod vodja M. H u b a d, ki je žel tudi sijajno pohvalo. Hrvatje so mu
poklonili krasen venec.

„Tatra“ nas je odpeljala po dvanaestih po noči
zopet v Reko.

Drugi dan se je vršil slovesen sprejem na Šu-
šaku, ob desetih dopoldne je bila na Trsatu staroslo-
venska maša, pri kateri je pel oktet Matice.

Zvečer se je vršil na Sušaku koncert z istim
sporedom.

Vreme je bilo skrajno neugodno, morje posebno
dne 26. marca valovito.

A vkljub temu nobenemu ni bilo žal, da se je
udeležil koncerta. Glasbena Matica in z njo vsi Slo-
venci smo lahko ponosni na kulturno delo našega iz-
bornega pevskega društva!

Dr. X.

Kapitan Sharkey.

(Koniec.)

„Vraga, vseh imen ne morem nositi v glavi“,
je rekel Sharkey. „Takrat smo potopili po deset la-
dij na teden.“

„Med potniki je bila mati in dva sinova. Mogo-
če se spomniš na to.“

Kapitan Sharkey se je zamišljen naslonil in
vzdignil svoj ozki, zavihani nos. Potem se je nena-
doma kimajoče zasmejal z visokim, tenorskim glasom.
Rekel je, da se spominja in da bi dokazal to, je pri-
stavil nekoliko podrobnosti.

„Toda, vrag vedi, popolnoma mi je že vse iz-
ginilo iz spomina!“ je zavpil. „Kako, da si spomnil
tega?“

„Ker me jako zanima“, je rekel nato Copley

Priprave za volitve.

Volilci se obvestijo ob času volitve po deželnih
uradnih listih in po razglasih, ki se morajo nabiti v
vseh občinah in voliščih v državi.

Volilce vsake posamezne občine mora imeti žu-
pan vpisane v volilni imenik, kojega sme vsak čas
vsakdo vpogledati in si delati beležke. Ob razpisu vo-
litev mora na poziv glavarstva narediti še en ime-
nik ter vpsolati oba imenika pristojnemu okrajnemu
glavarstvu.

Ako okrajno glavarstvo, oziroma deželna vlada,
opazi kake nepravilnosti v volilnih imenikih, jih mora
uradno popraviti. Od predloženih dveh izvodov se vr-
ne en izvod županu, ki ga mora skozi 14 dni razpo-
ložiti v občinski pisarni (ne na svojem stanovanju,
ako to ni obenem občinska pisarna). Tajmenik si sme
vsakdo prepisati.

Da je volilni imenik razgrnjen, se mora razgla-
siti v vseh katastralnih občinah s pripombo, da se
smejo kake pritožbe vložiti zoper imenik tekom 14 dni,
pričenši z dnevom razglasitve.

O reklamacijskem postopanju bomo še govorili,
le na to že danes opozorimo, da mora isti, ki ni vpi-
san v volilni imenik, doprinesiti dokaze, da je izpol-
nil 24. leto in da je avstrijski državljan ter da biva
nad eno leto v občini, kjer hoče voliti, kar se dose-
že — koleka prosto — z rojstnim, domovinskim listom
in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju.

Volilni okrajina Slov. Štajerju.

1. Mesto Maribor.
2. Ščavnica, Iynik, Cmurek, Zgor. Radgona, Arnovž, Luče, Lipnica, Arvež, Nemški Lonč, Veliki St. Janež, Švanberg, Vildon, St. Jurij pri Vildonu, Ptuj, Breg, St. Lenart v Slov. gor., Pobrež, Razva-
nje.
3. Ormož, Sevnica, Laško, Brežice, Ljutomer, Slov. Gradec, Slov. Bistrica, Šoštanj, Marenberg, Muta, Vuzenica, Zgor. Vizinga, Gostina, Sobota, Rogatec, Slatina Zdravišče, Studenci, Sv. Lovrene nad Mariborom, Celje, Vojnik, Konjice, Vitanje trg.
4. Maribor levi breg, St. Lenart, Zg. Radgo-
na, Ljutomer.
5. Maribor desni breg, Slov. Bistrica, Konjice.
6. Ptuj, Ormož.
7. Celje, Vransko.
8. Rogatec, Šmarje, Kozje.
9. Brežice, Sevnica, Laško.

Banks, „kajti ženska je bila moja žena in fanta moja
sinova.“

Sharkey je strmel v svojega tovariša in videl,
da se je tleči ogenj, ki je vedno plapolal v njegovih
očeh, razgorel v strašen plamen. Čital je v njih pret-
nje in je takoj segel za svoj prazni pas.

Potem se je obrnil, da bi pograbil orožje, toda
zanjka je priletela okoli njega in hipoma je imel ro-
ke privezane k telesu. Boril se je kakor divja mačka
in vpil na pomoč.

„Ned Gallowaj!“ je kričal. „Ned! — Vzbudi
se! — Izdajstvo! — Na pomoč, — Ned, — hitro na
pomoč!“

Toda oni trije so pregloboko spali, da bi jih
vzbudil njegov glas.

Povezala sta ga z vrmi, da je bil podoben mu-
miji od nog do glave. Potem sta ga naslonila, ker je
bil nepremičen in brez moči, na sod s smodnikom in
mu zamašila usta z robcem, toda njegove motne, ru-
tleče obrobline oči so ju še klele.

Mutec je žlabodral v svojem navdušenju in ka-
pitan Sharkey je prvič zatrepetal, ko je ugledal pred
seboj prazna usta. Spoznal je, da ga je maščevanje,
ki ga je tako dolgo zasledovalo počasi in potrpežljivo,
končno dohitelo.

Oba sta že naredila načrt in sta že vse pripra-
vila. Najprej sta izbila dno dvema velikima smodoma
in smodnika iztresla po mizi in po tleh. Nakopičila
sta ga okoli pijanih mož in ga nasula tudi pod nje,
tako da so vsi speči gusarji bili zakopani popolnoma
v smodnik.

Potem sta nesla Sharkeyja k topu in ga obesila
sedečega pred top; telo je bilo samo en čevljev od to-
povega žrela. Naj se je vil, kolikor se je hotel, pre-
makniti se ni mogel niti za palec ne na desno in ne
na levo in mutec ga je povezal v svoji mornarski
spretnosti tako dobro, da je bilo izključeno, da bi se
oprostil.

PODLISTEK.

Glasbena Matica v Opatiji.

Ljubljana, 27. marca 1911.

Posebni vlak je odpeljal dne 25. zjutraj pevce
in pevke Glasbene Matice v Reko. Pridružili so se
tudi drugi gostje. Slovesno in fino so nas sprejeli
bratje Hrvatje v Narodni čitaonici na Reki. Parnik
„Tatra“ nas je odpeljal v Opatijo in zvečer se je vr-
šil v velikih dvorani „Quarnera“ sijajen koncert. Dvo-
rana je bila natlačeno polna ne samo Slovencev in
Hrvatov, ampak tudi odličnih gostov vseh narodnosti,
ki bivajo sedaj v Opatiji.

Sodeloval je pri koncertu opatijski kopališčni
orkester.

Na sporedu so bile sledeče točke: 1. Davorin
Jenko: Tanana. Zbor ciganov iz spevoigre Vračara.
Mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 2. a) Fr. Fer-
jančič: Tone, solnce Tone b) Dr. Goj. Krek:
Tam na vrtni gredi, c) Dr. Gojmir Krek: Kakor bela
golotica, d) Emil Adamič: Deklete, podaj mi roko,
e) Emil Adamič: V snegu, f) Emil Adamič: Petnajst
let. 3. a) Davorin Jenko: Vabilo, moški zbor, b) J.
Aljaž: Divna noč, moški zbor, c) Ferdinand Juvanc:
Pastir, moški zbor s tenorskim in baritonskim samo-
spevom. Tenorski solo je pel gospod Janko Jez, ba-
ritonski pa gospod dr. Fran Černe. 4. a) O jesenske
duge noči, b) Vanjkušac (igra kolo), c) Dragi je da-
leko, d) Škrjanček, e) Luna sije, f) Bratci veseli vsi,
5. Dr. Anton Schwab: Dobro jutro (Zarja spava za
gorami), koncertni pevski valček s spremljevanjem
orkestra.

Nismo muziki, a reči moramo, da je koncert
imel sijajen vspeh. To se je brao tudi z oblija ce-

10. Marenberg, Šoštanj, Slov. Gradec, Gornji Grad in občini Kapela in Gradišče v arnovškem sodnem okraju.

Občni zbor kmetijske družbe.

Važno zborovanje se je vršilo dne 29. in 30. t. m. v deželni hiši v Gradcu. Udeležba je bila velika; prišli so zastopniki kmetijskih podružnic iz vseh delov dežele, da se posvetujejo o gospodarskih vprašanjih. Slovenskih delegatov je bilo precej, toda opazili smo, da niso bile nekatere podružnice zastopane po poljnem številu, ker so le na papirju ali imajo le malo število članov. Opozorjamo tem potom še enkrat povsod naše rođoljube, da pridobivajo člane in snujejo nove podružnice. Vse zadeve gospodarstva, vse podpore od vlade, vse agrarne postave itd. se skoro izvršujejo pod okriljem kmetijske družbe. Ta je zdaj gotovo v tem oziru mogočen faktor; če je za nas uместna inštitucija, je drugo vprašanje. Mi to odločno zanikamo in smo prepričani, da bode prišel čas, ko bodemo Spodnji Štajerci morali zahtevati svojo družbo, oziroma svoj kulturni svet.

Prvi dan zborovanja.

Zborovanje je otvoril ekscelencja grof Attems s pozdravom na zastopnike raznih korporacij. Poročilo za leto 1910 in proračun za leto 1911 se je vzelo na znanje in odobrilo. Glavne točke poročila objavimo drugičkrat.

Nato se je posvetovalo o predlogih, katere so stavile razne podružnice; mnogo predlogov je bilo sprejetih brez debate, o drugih se je govorilo; slovenski delegati so se vrlo udeleževali razgovora in dajali razne nasvete. Važen je predlog radi „Gospodarskega Lista“, ki naj izhaja kot tednik. Poslanec dr. Verstovšek podpira ta predlog, toda izreče se odločno proti povišanju članarine na 4 K. Predlog, da se osnuje tednik, se je sprejel, ravno tako predlog, da se ne poviša članarina.

Predlaga se, da se potrdijo podružnice, med njimi v Ljubnem, Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, Ptuj okolica, Solčava. Na predlog dr. Karl Verstovšek a se dovoli centralnemu odboru, da sme definitivno osnovati tudi podružnico Loka pri Zidanem mostu, če so spolnjeni vsi pogoji za ustanovitev.

Predlog, da se imenuje ravnatelj kmetijske šole gospod Bele virilistom kmetijske družbe, je utemeljeval gospod Mursa. Predlog je odklonila nestrpna nemška večina.

Velikega pomena je, da so prodrli slovenski delegati z zahtevo, da se uvede v St. Juriju na kmetijski šoli tudi pouk o vinoreji. Predlog je vrlo utemeljeval zastopnik šentjurske podružnice.

Tudi o šolstvu se je večkrat govorilo. Zahtevalo se je v nekem predlogu, da se nastavlja le taki nadzorniki za ljudske šole, ki imajo smisla za gospodarstvo in le taki učitelji na deželi, ki se zanimajo za gospodarstvo. O tem predlogu je govoril tudi gospod župnik Fišer iz Ribnice na Pohorju. Govorniki so omenjali z zadovoljstvom Steinwenderjev predlog; učiteljev je bilo mnogo navzočih; niti eden ni z besedico govoril proti zahtevam, ki so se izrazile v tem oziru. To nas veseli, ker vidimo, da začnejo gospodi učitelji umevati dalekosežnost in važnost šolskih predlogov.

Drugi dan zborovanja.

Poslanec Roškarc govori temeljito o povzdigi živine in zahteva v resoluciji, da se ozira s podporami na vse okraje enakomerno v celi deželi. Resolucija je bila sprejeta. Franc Girstmayer je napadel poslanca Roškarja osebno z besedo „Schwindel“, za kar je dobil pošteno plačilo.

Nadalje se je sklenilo, da se deluje na to, da dobijo vse občine načrte za uzorne hleve.

„Zdaj moraš poslušati, krvoločni hudič“, je rekel tiho Copley Banks, „kar ti imam povedati, kajti to so zadnje besede, ki jih slišiš. Zdaj si moj, a kupil sem te drago, dal sem namreč vse, kar more dati človek na zemlji in dal sem celo svojo dušo.“

„Da sem te dosegel, sem se moral ponižati na tvoje stališče. Dve leti sem se upiral temu, ker sem upal, da se mi mogoče posreči drugače, toda uvidel sem, da ni bilo drugega pota. Ropal sem in moril — da, še hujše, smejal sem se in živel s teboj — a vse samo zato, da dosežem svoj cilj. In zdaj je prišel moj čas in umreš, kakor sem hotel, da umreš, da vidiš namreč, kako leze počasi senca po tebi in kako te čaka hudič v senci.“

Sharkey je lahko slišal hripave glasove svojih gusarjev-razbojnikov, ki so peli onkraj vode svojo pesem.

„Kje je trgovec sredi morja?

Vzbudite ga, stresite ga! Potrite mu krmilo!

Kje je trgovec sredi morja?

Na lancu se ziblje od zlata,

Krvavo mu oblačilo.

Ho, veseli Jack gusar,

on bedi, preži vsikdar

tam na morju škotskem.“

Jasno so mu donele besede na uho in ravno zunanaj je lahko slišal korakati dva moža semtertja po

Zlasti se je tožilo tudi radi nepravilnosti, katere imajo gospodarji na deželi, ker nimajo dovolj izučeni obrtnikov. Popravlila jim ne sme nikdo izvrševati brez dovoljenja kakoga mojstra. Občni zbor zahteva od centralnega odbora, da deluje na vso moč, da se preosnuje stavbeni zakon.

Podružnica St. Jurij v Slovenskih goricah poziva centralni odbor za posredovanje pri vladi, da ta dovoli posestnikom, da smejo določeno mero 56 litrov žganja žgati v prihodnjem letu, če je tako leto izostalo, tako na primer za dve leti 112 litrov, ali za tri leta 168 litrov, če poprej niso žgali eno, oziroma dve leti. Poslanec Roškarc toplo podpira ta predlog, ki se sprejme.

Gospod župnik Gomilšek obširno utemeljuje predlog mestinjske podružnice glede ukrepov kmetijske družbe in vlade proti pogubnemu žganje-pitju. Govornik biča vladne organe, da dovoljujejo toliko koncesij za žganje-pitje, in opozarja na slabe posledice, ki se opažajo med kmečkim ljudstvom. Poziva zlasti šole in učitelje, da pazijo na žalostno dejstvo pri otrokih, ki si v nekaterih krajih prineso celo žganje v šolo.

Gospod nadučitelj Slanc je nato izjavil, da od šol vse mogoče zahtevajo. Mislili smo že, da bo sklepal v tem smislu, da bi morali tudi plače povišati. Ubral pa je drugo struno in rekel, da naj tudi duhovniki skrbijo in delujejo proti žganje-pitju. (Op. uredništva: Gospod Slanc dobro ve, da se najbolj bojujejo ravno duhovniki proti žganju.)

Soglasno so povdarjali zastopniki veliko potrebo geometrov pri glavarstvih. Sklenilo se je posredovati pri vladi, da ustreže nujnim zahtevam kmetov z nastavljenjem državnih geometrov.

Z velikim navdušenjem se je sprejel protest proti uvozu argentinskega mesa.

Centralni odbor se nadalje poziva, da posreduje pri deželnem odboru, da izplačuje brezobrestna posojila za nove nasade vinogradov in se določi rok za vrnitev na 16 let. Najprimernejše bi bilo, da se dolgi odpišejo.

Sprejeli so se še nasveti raznih podružnic glede zboljšanja travnikov in pašnikov, glede deželne zavarovalnice poljskih pridelkov, glede starostnega zavarovanja, glede spremembe lovskega zakona, oziroma odškodnine po lovu in trinajstidnevnih vojaških vaj.

Nestrpnost nemških sodeželanov.

Pred volitvijo v centralni odbor iz cele skupščine se je oglasil k besedi gospod poslanec dr. K. Verstovšek, ki je najprvo s pikrimi besedami grajal osebni napad na gospoda poslance Roškarja od strani znanega Girstmajerja. Rekel je Girstmajerju, da se neče podati na tako pot zmerjanja, temveč hoče dati priliko, da se vsaj zastopniki kmetijskih podružnic zjedinijo glede volitve 15 delegatov. Utemeljeval je svoj predlog, da se volita iz cele skupščine tudi v odbor poslanec Roblek in Majcen Gabr. Te zahteve so jako skromne, katerih večina pač ne bode mogla ovreči. Govornik predlaga, da se zborovanje prekine in se med tem časom pogovorijo zastopniki radi kompromisa, ki bi bil gotovo dalekosežnega pomena.

Izvajanja so učinila mučen vtis, ker se zmerni Nemci niso protivili tihoma tej opravičeni želji Slovencev.

Toda oglasil se je zopet Franc Girstmayer, ki je prosil ponižno odpuščanja zaradi žalitve poslanca gospoda Roškarja. Nato pa je predlagal, da se ne ozira večina na želje Slovencev; podpiral ga je neki Regula.

Nemški zastopniki so odklonili torej celo predlog, da bi se prekinilo zborovanje za pogajanje; tu se vidi zopet ta nestrpnost sodeželanov, ki imajo tudi v gospodarskih zadevah gluha ušesa za Slovence.

Slovenski kmetje so ogorčeno izražali želje, da poslanci le naj naprej obstruirajo, ker vidijo sedaj sami, kako delajo Nemci in si lahko mislijo, kako še

krovu. A vendar je bil brez pomoči in strmjel je v 9-funtnikovo žrelo, ne da bi se mogel zganiti le za palec in izgovoriti vsaj kletev.

Zopet so zadoneli glasovi z ladijinega krova v bližini:

„Končano! Zdaj krenimo na breg!

Vzbudite ga, stresite ga! Bili smo dobre sreče.

Lovite veter v jadra! Na breg!

Tam so dekleta bela ko sneg

in vino kot kri rudeče.

Ho, veseli Jack gusar,

deklicam prinesi dar

na obalo škotsko.

Gusarju, ki je moral umreti, se je zazdela pri teh veselih besedah in razposajenih glasovih njegova lastna usoda še trša, toda njegove hudobne oči se niso orosile.

Copley Banks je nasul novega smodnika v zažigalno cevko. Potem je vzel svečo in odrezal palec dolg košček in ga postavil na nasipani smodnik. Potem je na debelo natresel smodnika po tleh, tako da je morala pasti sveča pri topovi izprožitvi na smodnik in zažgati velik kup, v katerem so se valjali oni trije pijanci.

„Dostikrat so zrla drugi smrti v obraz radi tebe, zdaj pa je prišla vrsta na te. Ti in te svinje poginite obenem!“

terorizirajo slovenske zastopnike v štajerskem deželnem zboru.

Volitve v centralni odbor in odlikovanja.

Predsednikom je bil izvoljen grof Attems; toda ne soglasno; ostali odbor se ni mnogo spremenil. Izmed Slovencev so izvoljeni: v revizijski komite gosp. nadučitelj Pušenjak iz St. Mihela nad Mozirjem in pa gospod župnik Gomilšek. Za odbornike so izvoljeni iz skupine za Spodnji Štajer po dogovoru prejšnjega večera: gospod odbornik Robič, gospod Taler in gospod Mursa.

Koncem zborovanja se je sklepalo o odlikovanjih. Odlikovan je grof Attems z železno kolajno. Med drugimi so dobili odlikovanja: župan Falešchini iz Brežic, srebrno kolajno (za kake zasluge, res ne vemo!); izmed Slovencev ni dobil tega odlikovanja nobeden. Medeno kolajno so dobili Wrečner iz St. Ilja v Slovenskih goricah; posestnik Kandič S. iz Ormoža; nadučitelj Porekar iz Huma, Čepce iz Pesnice, ravnatelj Fr. Vrečko iz Slovenjgradca; častno diploma: Fr. Korpar, posestnik iz Formina in Bl. Tovišak, posestnik iz St. Ilja nad Turjakom.

S tem se je zaključila skupščina in se je vršil banket, katerega se pa Slovenci niso udeležili.

Vstaja v Albaniji.

Oficijelno se razglša, da je v Albaniji in v Arabiji mir, in se tudi vsa poročila, ki prinašajo nasprotno, dementirajo. Iz o razmerah dobro poučenih krogov se pa poroča kljub vsem dementijem, da v Albaniji vre in da bo najbrže že spomladi prišlo do hudih krvavih dogodkov.

Neposreden vzrok upora je neki dogodek v turškem parlamentu, katerega se v inozemstvu ni dovolj upoštevalo. Tekom neke živahne debate je namreč veliki vezir 75letnemu perazkemu, poslancu Izmailu Kemalu dal klofuto. Ta nečuven dogodek je izzval povsod največjo ogorčenost. Brezuspšno je zahteval Izmail Kemal zaščeno. Zbornični predsednik Achmed Riza je odklonil. Nato so pa vložili demokrati, zmerni liberalci in Albanci interpelacijo, v kateri so zahtevali, da mora veliki vezir v zborničnem plenumu prositi razžaljenega odpuščanja: Arabski poslanci in neodvisna stranka, kakor tudi dosti članov komiteja za napredek in enotnost, so to interpelacijo podpisali. Veliki vezir pa še do danes v tem oziru ni ničesar storil. In ta dogodek je iskra, katera je vnela skoro smodnik, in nastala bi katastrofalna eksplozija. Dejansko razžaljenje starega Albanca je vitežke prebivalce Albanije vzpodbudilo k dolgo zaželjenemu, in kakor se sliši, tudi k dobro pripravljenemu maščevalnemu boju. Zmago, katero so si priborile lanske leto turške čete nad albanskimi ustaši, je bila samo Pirova zmaga. Nezaslišani zločini, ki so se vršili pri razoroževanju, so ljudstvo do skrajnosti ogorčili. Sovraštvo do mladoturške vlade je tako veliko, da se smatra kot častno in najsvetejšo dolžnost, vsak čas in pri vsaki priliki mladoturškim mogotcem povračati milo za drago. Posebno Arnavti, katerim je krvno maščevanje najvišji zakon, in Skipetarji, po katerih šegah in postavah se more oprati kri samo s krvjo, čakajo nestrpno na bližajoči se boj. Malisorji, ki so od nekdanj najzagrizenejši sovražniki mladoturškega režima, so že dolgo časa dobro pripravljani za boj, in čakajo samo znamenja, ki jih pokliče k maščevanju. Tudi katoliška plemena, Myrditi, se oborožujejo.

V Dibri so pregnali uporniki turške oblastnike, ki so hoteli odpraviti latinsko alfabeto. Lansko leto je bila samo Severna Albanija bojno pozorišče, sedaj se pa tudi južni del pripravila na upor. Boj, borba na življenje in smrt se je pričela. Kako se bo končala, se sedaj še ne more reči. Uporniki, ki razpolagajo z modernim orožjem, z velikimi zalogami streliva in provianta, so požgali vse vojašnice, poklali posadke ter zasedli vse prelaze. Turška vlada se silno trudi, da bi poslala svojim četam pravočasno pomoč. Toda pomisliti se mora, da se tako armado, za svoje staro-

Ko je izgovoril to, je prižgal oni košček sveče, druge luči na mizi pa je upihnil. Potem je odšel z mutcem iz kabine in zaklenil vrata od zunaj.

Toda predno jih je zaklenil, se je še enkrat ozrl zmagoslavno in sprejel zadnje kletev iz nepremagljivih oči.

V slabo razsvetljenem krogu je bil oni slono-koščenobledi obraz z malo orošenim, visokim, golim čelom zadnji pogled za Sharkeyja.

Poleg ladije je bil dolg čoln s krmilom in v tem sta se prepeljala Copley Banks in mutec na obrežje in se ozirala na dvojambornik, ki se je zibal v mesečini ravno izven sence palm.

Čakala sta in čakala in opazovala motno luč, ki je svetila iz ladije.

Končno je nenadoma zagrmel top in trenotek pozneje se je izvršila eksplozija z velikanskim pokom. Za hip se je zasvetilo vse v ognju, dolga, gladka, črna barka, polkrog belega peska in perje košatih, pobešenih palmovih sej in zopet je zavládala tema.

V zalivu so se čuli glasovi, ki so klicali na pomoč.

Potem se je dotaknil Copley Banks, ki mu je srce poskakevalo od radosti, tovariševe rame in skočila sta skupno v samotno caikoško močvirje.

давne pravice obupno borečih se, predrzno pogumnih Albancev ne da pognati z moko cunjo v beg. Turška vlada mora poslati najmanj 100.000 mož v Albanijo, ako hoče računati z uspehom. Če se posreči Turčiji z ognjem in mečem v Albaniji zopet napraviti red, mora potem vladati v Albaniji z milobo. Tako ljudstvo, kakor so Albanci, se ne da premagati samo z orožjem, temveč hoče, da se ga osvoji z dobrohotno in previdno politiko.

Kljub vsem oficijelnim dementijem in slikanjem položaja kot ugodnega, se šance za turško vlado zmiraj slabšajo. Kakor se poroča, zavzemajo Arnavti povsod sovražno stališče napram vladi. V okolici Prištine so napadle srbske vstaške čete turške obmejne straže. Dva vojaka sta padla. Srbi so se umaknili brez kake izgube.

Velike čete Malisorov, ceni se jih na 4000, so napadle turške trdnjave in so se jih polastile. 30 vojakov je padlo, 20 je bilo vjetih. Sedaj napadajo Malisorji trdnjave v okolici Tuze. Položaj v vilajetu Skutari je jako resen. Iz Carigrada so odšli v Skutari štirje bataljoni pod poveljstvom Torgut-Sefket-paše.

Albanci so potem, ko so se polastili vseh trdnjav okoli Tuze, zasedli slednjo in zaplenili dosti orožja ter streliva. Kakor javljajo poročila, se nahaja turško vojaštvo v velikih stiskah. Premoč jih popolnoma zaduši.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 29. marca.

Razpust zbornice je več kot gotov. Zgodi se pa sicer lahko, da bo trpelo še nekaj dni, predno bo izšel tozadevni cesarjev patent. Oglasa se sicer glasovi proti razpustitvi, in tudi nekatere parlamentarne stranke so se izrekle kontra, toda to je le vse bolj akademične vrednosti. Prepričanje, da je sedanja ljudska zbornica zagazila v tako marastično stanje, da ni več za smotreno delo, je že tako prodrlo v javno mnenje, da se problematični ugovori kar razblinijo.

V ilustracijo situacije navedemo nekoliko glasov:

„Tagespost“ prinaša naslednje poročilo: Baron Bienenherth je bil danes predpoldan sprejet pri cesarju v več kot enourni avdijenci. Poročal je cesarju večerajšnji sklep ministrskega sveta in je dotične predloge osvetlil s primerno ilustracijo političnega položaja. Dan, katerega se bo cesarski patent glede razpusta razglasil, se še ni določil. V informiranih krogih se sodi, da se bo to zgodilo v soboto ali pa v nedeljo. Krona je izrazila vladi željo, cel položaj še enkrat prav natančno premotriti in sklepati popolnoma svobodno, zato da bi resnost položaja tem bolj vplivala na stranke. Razpust državnega zbora je v zvezi z parlamentarnim kalendarijem do prihodnje zime, da celo do pomladi. Zasedanje delegacij se bo moralo vršiti jeseni že z ozirom na to, ker finančna postava, tičoč se skupnih izdatkov, že meseca decembra zastari. Mora se tudi rešiti vprašanje, kaj se naj zgodi z brambeno postavo, ker je, kakor je znano, ogrska vlada poletno zasedanje določila za obra-

vnavo in ker tudi želi, da bi se omenjena predloga v obeh parlamentih istočasno predložila. Iz tega sledi, da se bo krona z ministrom za zunanje zadeve in z ogrskim ministrskim predsednikom sporazumela, predno se bo odločevalo v vseh vprašanjih, ki so v zvezi z razpustom. Še le potem, ko bo krona določila razpust, se bo lahko sklepalo, kedar da se vršijo nove volitve. Vzlic temu hočejo stranke, med temi tudi nemško-narodna zveza in krščanski socialci, da se vršijo volitve pomladi. Toda vedno bolj se množijo govornice, da se vršijo volitve jeseni. Gotovega pa seveda še ni nič.

Korespondenca „Centrum“ pa javlja, da je dobila iz dobro poučenih krogov poročilo, da se dvomi, da bo dobil baron Bienenherth od cesarja pooblastilo za razpust. Predno ga bo cesar dal, bo preje poklical k sebi grofa Aehrenthala ali njegovega namestnika grofa Pallavicinija, vojnega ministra, šefa generalnega štaba, ogrskega ministrskega predsednika, predsednika gosposke zbornice in eventualno tudi predsednika dr. Paffaia, dalje več cesarskih namestnikov, politikov in državnikov.

Stranke se že pridno pripravljajo na volilni boj. Stališče, ki ga zavzemajo napram razpustu in nadaljnjemu razvoju, ni enotno. Med tem ko opozicija splošno smatra razpust za edino pametno taktiko, ker ve, da se s sedanjim parlamentom ne more več delovati, so stranke večine popolnoma nasprotujočega se mnenja in tudi v posameznih klubih so nekateri za razpust, nekateri proti. Kakor nimajo stranke večine enotnega naziranja glede na razpust, tako se čujejo tudi kontroverzni glasovi z ozirom na ministrstvo in na nadaljnje ministrovanje njihovih zaupnikov. Kakor se pa že glase sklepi, so se klubi krščanskih socialcev in Poljake že izrekli z večino glasov za to, da ostaneta Weisskirchner in Glombirski še nadalje v kabinetu. Temu stališču se bodo pridružili, kakor se za gotovo pričakuje, tudi nemški nacionalci z ozirom na Hohenburgerja.

Vladni glas k razpustu.

Dunaj, 30. marca.

Razpust je gotov. Cesarski patent je že podpisan. Jutri, dne 31. t. m. prinese uradna „Wiener Zeitung“ v neuradnem delu sledeči inspiriran članek: „V svojem uradnem delu objavlja „Wiener Zeitung“ danes Najvišji patent, s katerim se razpušča državni zbor. Številni glasovi, ki so se slišali v javnosti vedno bolj glasno, dokazujejo, da ta odredba ni prišla nepričakovano, posebno, ker dogodki zadnjega časa kažejo, da se je od mnogih strani stremilo za tem, da se zbornica razpusti.

Med vsemi bogatimi nadami, s katerimi se je spremljalo novo zbornico splošne volilne pravice pri njenem sestopu, je bila najlepša ta, da bi ljudsko zastopstvo, katero mora zahvaliti svojo eksistenco velikemu kompromisu med različnimi narodnostmi, bilo si tega v svesti in bi s svojo delavnostjo blažilo vplivalo na narodne spore, da bi se medsebojno razumevanje narodnosti poglobilo in da bi prišlo na ta način do združenja vseh moči v državi. Žalibog se to upanje ni izpolnilo. Kar od začetka so se pojavili v zbornici narodnostni prepiri, ki so postajali vedno hujši, in so se nazadnje vršili na tak način, da se je zdelo, da dobivajo take, parlamentarizmu škodljive ob-

like, o katerih se je mislilo, da so že v preteklosti. Ne sme se pozabiti, da je zbornica sama večkrat resno poskušala, da bi vsaj za gotov čas z dopolnitvijo predpisov poslovnika zasigurala parlamentu delazmožnost.“

V nadaljnjem se pa vlada brani in zvrča, skoro bi lahko rekli, vso krivdo na Slovane. Ima še celo to drznost, da si upa na vsa usta povedati, da je bila, ali da je vsaj skušala biti pravična in da je stala vedno na stališču objektivnosti. Pravi nadalje, da se je to njeno objektivno stališče splošno odobravalo, in da je imela zato vedno večino v zbornici. Po njenem prepričanju, pravi zopet, se more ustvariti v zbornici večina samo s tem, da naglašajo, da hoče biti popolnoma prosta vseh narodnostnih predsojlov. Na tihem se jezi tudi na Poljake, češ, ti, na katere se je stavilo toliko upanja, da bodo posredovali pri narodnostnem sporazumu, niso opozicije samo tiho prenašali, temveč so jo tudi na skrivnem podpirali. Tudi najpopolnejši poslovnik ne bi mogel štati zbornici zagotovilo plodonosnega delovanja. Zato je potreba volje pri vseh strankah, in sicer brezpogojne volje. Vsa ta namigavanja gredo na račun Slovanov, katerim se očita, da so dovedli s svojim postopanjem zbornico do razpusta samo radi nekake otročje kljubovalnosti in trmoglavosti, ter jih dela odgovorne za razpust. Seveda vlada se predstavlja sedaj svetu kot nedolžno mučenico, katero je ravelj, Slovanska Jednota, iz same krvoločnosti obglavil.

„Prihodnji državni zbornici bo rešiti velike naloge, tako na socialno-političnem, kakor tudi na gospodarskem polju za pospeševanje duševne kulture in rasti državne moči na znotraj in na zunaj.

Prihodnja državna zbornica, h kateri se obračajo zaupno oči vseh avstrijskih ljudstev, ne bo goljufala nad volilce, ako se bo držala gesla našega vladarja. Na tem potu bo mogoče, preiti preko notranjih narodnostnih bojov in na zunaj uspešno tekmovali z drugimi državami. Ljudska zbornica mora biti najmočnejši organ države, da zbira in koncentrira svoje moči, ne pa bojišče, kjer se moči slabšajo in krhajo.

V tem smislu bo poklicala vlada volilce, da bodo glasovali za novo zbornico.“

Nove volitve.

Kakor se splošno poroča, je ministrski svet sklenil, določiti volitve na prvo polovico meseca junija in je pooblastil ministrstvo notranjih zadev za izvršitvijo tozadevnih del. Omenjeno ministrstvo se je obrnilo na razne deželne vlade, da bi se mu pojasnilo, v katerem najkrajšem času bi se mogle volitve razpisati in izvršiti. Na podlagi teh poročil je ministrstvo notranjih zadev ministrskemu predsedniku predlagalo, da bi se vršile prve volitve 8. ali 10. junija, ožje volitve pa 16. Najbrže se bodo držali tega termina. Potemtakem bo sklican državni zbor že 20. junija.

Napredek slovaškega časopisja.

„Slovensky Dennik“ poroča, da izhaja na Ogrskem 41 slovaških časopisov. — od teh 7 z mažaronsko tendenco — v 5.569.000 izvodih, dočim imajo Rumuni samo 4.596.000 izvodov. Na Ogrskem pridejo v časopisju Slovaki takoj za Mažari in Nemci, Rumuni, Srbi in Rusini pridejo še-le za njimi.

Razmerje članov do zadruga.

(Dr. L. Pogačnik. — „Nar. Gospodar“.)

Mnogo se danes govori o zavezi članov, mnogo tudi o tozadevni reformi sedanjega združnega zakona. A splošno sem opazal, da vedo ljudje zelo malo o zavezi, tako, da se nekateri ne pomišljajo niti en trenutek, zavezati se z vsem svojim premoženjem, drugi pa se vsake zaveze boje bolj kot hudobec križa. A ne eni, ne drugi nimajo prav.

Zaveza članov je za zadrugo neobhodno potrebna, ker bi zadruga sicer ne mogla brez posebnega poročstva dobiti potrebnega kredita. Ona je torej kreditna podlaga zadruga. Čim več dobrih članov šteje zadruga in čim višje jamčijo za njene obveznosti, tem več moremo zadrugi zaupati denarja. Poleg tega pa je ravno zveza članov, ona velika moralna sila, ki naj združuje ljudi v medsebojnem zaupanju in skupnem delu za vzvišene cilje združništva.

Naš združni zakon (z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70) loči zadruga z ozirom na zavezo članov v zadruga z neomejeno in v zadruga z omejeno zavezo. Pri zadrugah z neomejeno zavezo jamčijo člani v služaju likvidacije ali konkurza zadruga upnikom zadruga z vsem svojim premoženjem (par. 53 z. z.), pri zadrugah z omejeno zavezo pa le z neko naprej določeno, torej omejeno svoto. Manjša omejena zaveza je ona, ki jo določa zakon, ki pravi, da jamči vsak član s svojimi opravnimi deleži in še enkratno svoto teh deležev. Lahko pa se v združni pogodbi, to je v združnih pravilih določi višje jamstvo (par. 76 z. z.) n. pr. z deleži in petkratno ali desetkratno svoto deležev.

Kako si torej moremo izračunati, koliko iznaša kredit vsake zadruga? V pravilih mora biti nedvomno določena splošna zaveza članov. V imeniku članov, katerega mora voditi vsaka zadruga, pa vidimo, koliko članov ima zadruga in koliko ima vsak član opravnih deležev. Glede imenika članov določa združni zakon v par. 14 strogo, da se mora vpisati vanj vsak član, in sicer njegovo ime in priimek, stan, dan njegovega pristopa, dan njegovega odhoda iz zadruga (izstop, smrt in izključitev), koliko ima opravnih deležev in koliko jih je odpovedal.

Ker morata združna pogodba in imenik članov nuditi zanesljive podatke o kreditu, označuje ju združni zakon za javne, češ, da sme vsakdo, bodi član zadruga ali ne, vpogledati v imenik članov, kakor tudi v pravila zadruga in njene izpremembe. Ako ne bi načelstvo sploh vodilo imenika članov ali ne pravilno, ali ako ne bi dopustilo vpogledati v imenik in pravila vsakomur med uradnimi urami, kaznuje ga lahko trgovsko sodišče z denarno globo do 200 K (par. 87 z. z.) Sicer pa so združene z javnostjo imenika članov tudi važne pravne posledice, o čemur pa bomo govorili pozneje.

Dvoje vprašanj nas tu še posebno zanima: 1. Za katere zadruga dolgove jamčijo člani in 2. do kedar ostanejo zavezani.

1. Glede prvega vprašanja jasno pravi zakon, da jamči član za one združne dolgove, ki jih je napravila zadruga od svojega početka do dneva, s katerim član izstopi iz zadruga. (Par. 53, 55, 78.) Ako član umrje, jamčijo za te dolgove namesto njega njegovi dediči.

Tu se nam vrine vprašanje, kako in kedar more izstopiti član iz zadruga. Pristopiti moremo k zadrugi le s pismeno izjavo, kar zahteva zakon (par. 3 z. z.) izrecno. Glede izstopa zakon tega izrecno ne zahteva, a težko si ga moremo drugače misliti, k večjemu, da pođa član izstopno izjavo na zapisnik, kar pa je istovetno s pismenim izstopom. Da pa more član veljavno izstopiti, mora svoje članstvo v za to, po pravilih določenem času odpovedati. V tem oziru so torej merodajna pravila. Le kadar pravila o odpovednem roku in o času izstopa ničesar ne določajo, more član pravilno izstopiti še-le s potekom poslovnega leta, ako je najmanj štiri tedne preje članstvo odpovedal. Ako se združno poslovno leto konča z 31. dec., more po zakonu član n. pr. izstopiti letos še-le 31. decembra, ako odpove svoje članstvo najkasneje 3. decembra 1911. Ako pa bi odpovedal članstvo zadrugi n. pr. 1 dan kasneje, velja njegov izstop šele z 31. decembrom 1912. V prvem slučaju bi jamčil torej za one dolgove, ki jih napravi zadruga od svoje ustanovitve do 31. decembra 1911, v drugem pa tudi za one, ki jih napravi v letu 1912.

Pri vprašanju, za katere dolgove zadruga jamčijo člani, pa moramo uvaževati tudi sledeče:

V konkurzu zadruga z omejeno zavezo mora napraviti upravitelj konkurzne mase odnosno načelstvo doplačni račun, iz katerega je podrobno razvidno, koliko mora vsled svoje zaveze plačati vsak posamezni združnik. Ta doplačni račun potrjuje konkurzno sodišče in postane tako izvršljiv. (Par. 85 z. z.) Drugih potrebnih določil glede teh zadrug za slučaj konkurza zakon ne ustanavlja. Pač pa pride v smislu konkurznega reda pri konkurzu splošno v poštev le ona terjatev, katero upnik pravočasno priglasil in jo sodišče za pravo spozna. Iz tega sledi, da jamčijo člani zadruga z omejeno zavezo le za take dolgove zadruga, kateri so nastali do njihovega izstopa in bili priglašeni ter odobreni pri konkurznem postopanju. Mimogrede bodi tudi pripomnjeno, da upnik zadruga pri zadrugah z omejeno zavezo nima pravice prijeti posamezne člane za plačilo nepokrite njegove terjatve.

Drugače pa je to pri konkurzu zadruga z neomejeno zavezo. Sicer mora tudi tu sestaviti načelstvo doplačni račun takoj, ko dospe konkurzno postopanje do tja, da se ugotovi načrt o razdelitvi obstoječega premoženja zadruga med priglasivše se upnike in potrudi tudi ta doplačni račun konkurzno sodišče. Vendar daje tu zakon posameznim upnikom izrecno pravico, da takoj po dovršitvi konkurza, ne glede na ta doplačni račun, lahko primejo posamezne, nerazdelno z vsem svojim premoženjem zavezane člane za plačilo nepokritega dolga. Pač pa je tudi posebno poudarjeno v zakonu, da gre upnikom ta pravica le za one terjatve z obrestmi in stroški vred, katere so pravočasno v konkurznem postopku priglasili in jih je spoznalo konkurzno sodišče za prave. Tudi jim ni treba posameznih članov še tožiti, temveč jih že na podlagi omenjene sodne odločitve morejo preganjati z eksekucijo ali izvršbo. (Par. 60 z. z.)

Pri konkurzu denarnih zadrug z neomejeno zavezo morajo potemtakem tudi vlagatelji hranilnih vlog svoje zneske pravočasno zglasiti konkurznemu sodišču, ker bi sicer ne mogli iskati pokritja pri združnikih.

Slovinci! Širite na meji in v ogroženih krajih slovensko krščansko časopisje! Časopisje je — velemoč!

Turško poslaništvo v Rimu.

Iz Carigrada poročajo, da pride v Rim katoliški patrijarh Armencev in da predloži Vatikanu želje mlakoturkov. Isti so bili pod nekimi pogoji pripravljeni osnovati otomansko poslaništvo pri Vatikanu in dovoliti, da sveta stolica ustanovi svojo nunciaturo v Carigradu. Ta akcija gre očividno za tem, da se odpravi protektorat Francije nad katoliki na Jutrovem, a Vatikan bržkone ne dovoli v to.

Ban Tomašič v Budimpešti in hrvaški sabor.

Zadnje dni se je mudil v Budimpešti hrvaški ban Tomašič in imel dolgotrajne konference z ministrskim predsednikom Khuenom in z merodajnimi mažarskimi politikami. Dne 28. t. m. se je ban vrnil v Zagreb ter bo, kakor se zadržuje, začel z novimi pogajanjimi s hrvaškimi strankami, da doseže delozmožnost sabora. Če se mu to posreči, ni izključeno, da bo hrvaški sabor sklican že takoj po veliki noči.

Napad na častnika v turški armadi.

Nemškega podpolkovnika pl. Schlichtinga, ki je stopil še le pred par tedni kot vojaški reformer v turško armado, je te dni na vajah nekega huzarskega polka nek albanski vojak s strelom iz svoje puške smrtno ranil. Gre se brezdvomno za čin osebnega maščevanja. Vojak je bil zaprt.

Rezultat ljudskega štetja v Bosni in Hercegovini.

Statistični oddelek bosanske deželne vlade je izdal začasni rezultat ljudskega štetja v Bosni in v Hercegovini od dne 10. oktobra 1910. Iz tega priobčenja posnemamo sledeče:

Muslimanov je 611.884 duš (327.168 moških in 284.716 žensk); Srbov pravoslavnih 824.021 duš (in sicer: 430.485 moških in 393.536 žensk); rimskih katolikov 433.480 duš (222.144 moških in 211.336 žensk); grško-katolikov (Malorusov) 8097 duš (4677 moških in 3410 žensk. Protestantov avgsburške konfesije 5777 duš (2197 moških in 2866 žensk), protestantov helvetske konfesije 470 duš (233 moških in 237 žensk); španskih židov 7230 duš (4078 moških in 4161 žensk); drugih židov je 3611 duš (1831 moških in 1780 žensk). Skupno vseh židov je 11.850 duš. Ostalih je pa še 94 duš.

Skupno sta imele Bosna in Hercegovina po stanju od dne 10. oktobra 1910 — 1.896.673 duš (993.599 moških in 902.074 žensk). V odstotkih je muslimanov 32.20%, srbsko-pravoslavnih 43.47%, rimsko-katolikov 22.87%, protestantov avgsburške konfesije 0.31%, protestantov helvetske konfesije 0.33%. Židovi španskih 0.43%, drugih židov 0.19%. Od leta 1895 je naraslo prebivalstvo pri mohamedanceh za 63.253, pri srbsko-pravoslavnih za 140.775, pri rimsko-katolikih za 99.338, pri grško-katolikih 2612, pri židih 3637, pri ostalih 6.

Hiš je bilo 318.089, od teh 289.634 nastanjenih, 28.446 je bilo nenastanjenih. V nastanjenih je bilo 310.214 strank.

Prememba kabineta v Italiji.

Iz Rima se poroča, da je kralj sprejel demisijo Luzzatijevega kabineta ter poveril Giolittiju nalogo, sestaviti nov kabinet.

Nadomestne državnozbornske volitve odpadle.

Iz Kotorja se poroča dne 30. t. m.: Danes bi se morala vršiti ožja volitev med srbskima kandidatom dr. Vukotičem in profesorjem Midzorjem za državnozbornski mandat umrlega Bjeladinoviča. Ker se je pa državni zbor odgodil, se volitev na ukaz oblasti ne bo vršila, ker je nepotrebna.

Med ljudstvom.

Gradec.

Kresova veselica v Gradcu je nepričakovano lepo uspela. Kot da bi bili ljudje slutili, da jim bode ta dan Kres nudil res nekaj izrednega, so napolnili polnoštevilno veselilne prostore. Udeležili se je niso samo Kresjani, ampak tudi veliko drugih, ki so si hoteli privoščiti dobre in poštene zabave, katere se v Gradcu Slovencem tako redko nudi.

In v resnici je Kres ta dan v polni meri zadostil pritaženi nezadovoljnosti svojih članov, da jih je pustil tako dolgo na svojo prirediteljev čakati. Kajti v Gradcu pri tako nezdravih in neugodnih razmerah izvežbati tako disciplinirano in harmonično po večini neuke pevce, gotovo ni malenkost. Povrh je pa še na poslušalce petje tem lepše vplivalo, ker so nastopili različni ženski, mešani in možki zbori prvič na svojem odru, katerega je s pomočjo Slovenske Straže priskrbel Slovenska dijaška zveza. V resnici, ljudje so bili kar presenečeni, ko so zagledali pred seboj tako lepo in praktično urejen oder, kakor jih je malo na Slovenskem. Naši vrli Kresjani so se res z obudovanjem vredno požrtvovalnostjo trudili ob strani akademikov Zarjanov, a ta dan jim je njihov trud najlepše plačilo s sladko zavestjo, da so pripomogli graškim Slovencem do prvega slovenskega odra, brez katerega tukaj uspešnega društvenega dela nikoli ni mogoče dovesti do viška.

Ze prva igra „Tri sestre“, katero so ta dan predstavljali po večini Kresjani in Kresjanke, je gledalce popolnoma zadovoljila; nekatere točke so dovršili tako dovršeno, da bi še celo stari, vajeni igralci ne bi zamogli boljše napraviti. Zanimivo je bilo opazovati gledalce, kako je tu ali tam završalo po dvorani, ko so slišali in videli na odru ljudi, ki ne kliti go neslanosti in neumnosti, kakor se to dogaja po drugih graških odrih, dostopnih osobito delavstvu, ampak pristno dušo in značaj slovenskega ljudstva. In prepričani smo, da je s to prirediteljo napravil Kres zopet lep korak naprej in zopet dokazal da zamore podobno društvo v Gradcu propevati in napredovati le na katoliško-narodni podlagi. Tem bolj je lahko Kres ponosen na svoje uspehe, če pomisli, da že druga podobna društva obstojajo v Gradcu že lepo vrsto let, a jih sedaj Kres po kratki dobi niti dveh let že visoko nadkriljuje.

Zahvaliti se moramo ob tej priliki posebno tudi prečastitemu gospodu dr. Hohnjecu, katerega besede si bodo poslušalci globoko vtisnili v spomin, in nič manj Slovenski Straži, ki nam je šla z gmotno pomočjo pri nabavi odra tako požrtvovalno na roko.

V nedeljo so pa dobili popolno zadoščenje tudi vrli Zarjani za svoja dela v Kresu. Ta prireditelj je najlepši odgovor na neakademčne in nekavalirske napade in obrekovanja naprednih donkišotov, s katerimi zadnji čas obkladajo Zarjane. Gospodom Triglavanom pač prav radi privoščimo narodne triumfe narodne plesne požrtvovalnosti, Zarjani pa bodo kakor doslej iskali svojih vspehov med graškim delavstvom in posvetili vse svoje moči Kresu, da bo rasel in se razvijal v čast in zadoščenje Zarjanov, a v posmeh in ironijo velenarodnih Triglavancov.

Spodnji Dravograd.

(Za družno-gospodarski shod.)

Ljubljanska Zadruga zveza je napravila dne 26. sušca v našem Narodnem domu pošten shod, ki je v kljub slabemu vremenu bil dobro obiskan. Pazljivo so navzoči sledili besedam govornikov. Gospod ravnatelj Zadrugne zveze Ivan Traven otvori shod, ki mu predseduje gospod Dom. Kotnik. Nato gospod Traven v daljšem govoru pojasnjuje pomen, delovanje, napredek naših posojilnic, združenih v Zadr. zvezi ljubljanski in ovrže vse napade narodnih nasprotnikov, nemčurjev, zbranih okoli ptujske „giftne krote“, na naše denarne zavode, ki niso tjli prav v nobeni zvezi z nemško centralnkasso v Celovcu, ali Glavno posojilnico v Ljubljani. Otiljeni govornik je vneto pozivljal k pravi zavetnosti, edinosti, skupnemu delovanju slovenskega kmečkega stanu, ker le s tem mu je mogoče napredek.

Gospod Krištof je jako poljudno razpravljaj o nekaterih zelo važnih vprašanjih naše živinoreje in kazal, kako si kmet more opomoči v tej važni panogi kmetijstva. Želeti je le, da se zlati nauki vsestransko uvažujejo.

Na posebno veselje vseh zborovalcev je prišel na shod tudi gospod državni in deželni poslanec Fr. Grafenauer, ki je med mnogokratnim burnim odobravanjem ožigosal postopanje nemških nacionalcev nasproti slovenskim zahtevam tako v narodnem, kakor v gospodarskem oziru, in na podlagi suhih števil pokazal, kako se postopa pristransko in krivično z nami. Izbornemu govoru je sledilo burno odobravanje, saj so segle besede govornikove prav vsem do srea.

Zaključil je shod gospod župnik Rozman z zahvalo do govornikov in poslušalcev, izrekajoč nado, da bodo tako poučni in koristni shodi se odslej vršili redno tudi po naših bližnjih krajih!

Raznoterosti.

Novo volitve bodo baje dne 10. junija. To je sobota po Binkoštih. Ker je malo časa, bo morala biti agitacija vzorno urejena. Za vsako občino in podobno se bo moral postaviti po en ali več agitatorjev. Kdor dela hitro, ima veliko prednost pred drugimi.

Iz finančne službe. Davčni oficial plem. Grutschreiber je prestavljen iz Ljutomera v Sevnico, in davčni asistent Henrik Snideritsch iz Laškega trga v Ljutomer. Nadalje so bili prestavljeni: kontrolor Anton Jurgl od davčnega urada v Liezenu v Maribor. Vincenc Gal iz Cmurka v Radgono in Jak. Malinger iz Ptuja v Kozje.

Shod železničarjev in občni zbor zidanmoške podružnice Prometne Zveze se vrši v nedeljo, dne 2. aprila ob 9. uri dopoldne v Laškem trgu (Narodni Dom). Na shodu hosta govorila posl. dr. Benkovič in Goslinčar.

„Štajerc“. Kakor izvemo, nima mariborsko državno pravdnitvo cenzurne pravice nad „Štajercem“, ampak e. kr. okr. glavarstvo v Ptujju. Opozarjamo na to naše poslance. Kar si dovoljuje „Štajerc“ v bojkotu, to presega vse meje dovoljenega. Zakaj e. kr. okrajno glavarstvo v Ptujju ne poseže vmes, nam je naravnost nerazumljivo.

§ 14. Listi poročajo: Provizorični budget bo trajal po cesarjevem odločilu do konca leta, in bo pooblastil finančnega ministra, vzeti predujem v znesku 76 milijonov na podlagi kontokorentnega kredita. Nadalje se bo na podlagi par. 14 promulgiralo rekrutni kontingent in podaljšanje statusa avstro-ogrške banke, ker se razmerje obeh vlad z banko konča že meseca majnika.

Briskiranje. Nemški listi pišejo, da so se dne 28. t. m. dež. glavar Attems, nem. nac. dež. odbornik dr. Wallenhof in nemški Kranjec slovenskega pokolje-

nja dr. Luschiñ podali v avdijenco k presv. cesarju, da ga zaprosijo, naj prevzame protektorat pri slavnosti 100letnice Staj. Ivanca. Cesar je obljubil prevzeti protektorat, toda pri slavnosti ga bo nadomestoval eden izmed nadvojvod. Kakor da bi ne bila Štajerska po tretjini slovenska, vzela si je objektivni dež. glavar k cesarju same Nemce, ter je netaktno prezrl slovenskega namestnika dež. glavarja in slovenskega deželnega odbornika. Proti takemu briskiranju Slovencev od strani deželnega glavarja odločno protestiramo.

Boj žganju. Kakor je znano, trpi Rusija največ radi alkohola. Tam se največ piše, tam pride na vsakih 22 prebivalcev 1 alkoholik, dočim pride v Berlinu še le na vsakih 315 stanovnikov en pijanec. Za časa Wittejevega ministrstva je uvedla Rusija monopol na žganje. Rusiji donaja prodaja žganja vsakoletno 700 milijonov rubljev; to ji je največji vir dohodkov. Žganje se imenuje dandanes v Rusiji s šaljivim imenom „Agua Witte (vitae)“. Med tem ko so se očetje domovine v dumi brigali za vedno večje razširjenje žganjepitja, je kmečki poslanec Čelišov govoril celih šest ur proti državnemu eksploatiranju kmečke duše in telesa. — Celi budget je imenoval on „pijanega“. In dosegel je to, da je duma načelno dočela, znižati vžitek žganja na minimum. Državne prodajalne so bodo odpirale še le ob 9. uri zjutraj, zapirale pa ob 6. uri zvečer. Na zabaviščih, na ladjah, v prenočiščih in gostilnicah se sploh ne bo več prodajalo žganja. Alkohol se ne bo smel prodajati ob sobotah in praznikih. Dosedaj se ni smelo piti žganje samo v državnih prodajalnah, temveč kmet je kupoval cele sode in ga je smel piti doma, pa tudi na ulici. Sedaj so se pa dotični sodi znatno zvečali, samo, da kmet ne more tako lahko priti do žganja. Če potrdi sedaj državni svet predlog dume, potem se bo zrušila alkoholna trdnjava Rusije.

Da vemo. Kakor leži vsak pošten zavod, ki nima na svojem praporu besede: šnops, odpadništvo — „Štajercu“ zelo v želodcu, tako tudi naša domača: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Že lamsko leto si je izmislil kar na celem vest, da je nekemu pogorelcu pri Prevaljah na Koroškem odtegnila več sto kron odškodnine. Ko se mu je potem dokazalo, da v dotičnem kraju že toliko in toliko časa sploh nobene ga požara ni bilo, je ta poštenjak, ki ima za druge vsak čas „resnico, hčerko božjo“ na ustih, prihuljeno molčal. Ker nekatere nemškutarke hranilnice na Spodnjem Štajerskem, ki bi bile že davno propadle, če bi ne bilo slovenskega denarja, ine dovolijo prestop k Vzajemni zavarovalnici, ker je slovenska, jim ta — klin s klinom — ni hotela poslati vinkulacij. Ta „prezrnost“ slovenskega zavoda pa sedaj strašno razburja nervoznega „Štajerca“, da kliče kar oblasti na pomoč, ker naš zavod noče tako plesati, da bi bilo po volji kakim propadlim nemškutarjem. To pa kaže, da je stanje pri teh posilnemških hranilnicah presneto na slabih nogah, če jih že taka malenkost tako strašno vznemirja. Tudi v tem oziru se vidi, kako resnične so naše trditve, da „Štajerc“ vpirarja proti našim zavodom gonjo, ker so nemške sparkase prazne. Zato vsi, ki vam je na srcu lastna korist, ne pozabite „Štajerčevega“ navodila od dne 19. t. m.: „Držite oči odprte in žepo zaprte!“

Svobodna misel. Državno pravdnitvo v Pragi je obtožilo osrednji odbor češke sekcije „Svobodne Misli“ radi raznih religioznih deliktov. Prihodnji torek se bo vršila razprava, pri kateri se bo zagovarjalo 17 obtožencev.

Nemškutarstvo gospodarstvo. V ilustracijo, kako so „Štajerčevi“ napadli na naše zadrugno delo in organizacijo vprizorjeni samo iz namena zakriti denarne stiske raznih nemških in nemškutarških zavodov in trgovcev, navajamo sodno razpravo, ki se je vršila pred par dnevi v Celju. Znani velenjski velenec Wutti je stal pred sodiščem obtožen krivde. Ta Wutti je tako gospodaril, da je v par letih zagospodaril 13.000 K. Obsojen je bil na 10 dni težke ječe. O tej obsodbi svojega prijatelja „Štajerc“ gotovo ne bo poučil svoje backe. Pa bi bilo tako hvaležno napisati članek o nemškutarstvu, posebno ker slučaj Wutti ni osamljen. Ponovimo: pri naših nasprotnikih mora silno smrdeti, sicer bi „Štajerc“ ne kričal tako divje.

Novakova zapuščina. Ker je razburjenje radi milijonske Novakove zapuščine tudi pri nas na Štajerskem precejšnje, prinašamo notico, ki jo je priobčil „Slovenec“ od dne 28. t. m.: „Nemški listi so prinesli vest, da je dedič že najden v Gradcu, ki je baje steklar Marko Novak. Kakor poročajo, je „storil že vse potrebne korake“, da dobi dedščino. (To ni resnica, ker „potrebni koraki“ in vsi podatki se dobe v župnijskem arhivu v Ribnici na Kranjskem in do sedaj se še ni nič izdalo. To v informacijo. — Dan na dan se oglašajo dediči ustmeno in pismeno. Popolnoma brez potrebe. Ako bo kaj dedščine, bo sodnija poiskala postavne dediče in se ni treba oglaševati, sicer bo moral župni urad v Ribnici odpreti posebno pisarno le za dediče. Vsem odgovoriti je naravnost nemogoče. Kolikor je znano, sta v sorodu le dve rodovini, ki izhajata iz Ribnice štey. 98, to je Suščova in Miklova. Ostali si delajo le nepotrebna pota in stroške. — Tudi še ni dognano, koliko je resnice na tej dedščini. Sedaj je vzel vso zadevo v roke ugleden mož, ki bo poizvedoval, če je sploh kje kaj denarja in če ni že cela stvar zastarela. — Posebno še enkrat naglašamo, da ni vsak dedič, ki se piše Novak, ampak le oni, kojih rod izhaja iz Ribnice štey. 98 od leta 1792 dalje. Vsi Novaki so razburjeni in se obračajo za pojasnila o dedščini do poslancev, župnih in

županskih uradov. Vsak Novak hoče biti dedič. Pričela so se pa tudi sleparstva. Marsikdo se obrne do različnih agentov in genealogov, ki obljubujejo zastoj vse potrebne podatke. Ko pa dotični piše, zve, da se zahteva kakoj 100 K za potrebne informacije. Dunajski časopisi so prinesli naslov nekega Hermana Hermanna, genealoga na Dunaju, Gersthofer, Bastien-gasse 24, ki vse zastoj posreduje. Baje je pri njem nasledlo že več Novakov, posebno okoli Sevnice, Rimskih toplic in Celja. Naj si nikdo po nepotrebnem ne dela stroškov. Če je na vsem kaj resnice — bo treba še počakati. Da ne bo nepotrebnega beganja in pa vznemirjenja, bomo priobčevali v našem listu vsa informativna in resnična pojasnila o vsej zadevi, v kolikor jih bomo dobili. V prenačljene in nepotrebne stroške naj se pa nihče ne spušča.

Hrvaško-slovenski tabor. Dne 21. aprila se vrši v bližini starega istrskega mesta Kastava velik manifestacijski shod istrskih Hrvatov in Slovencev kot proslava 40letnice hrvaško-slovenskega tabora na istem prostoru. Kakor pred 40 leti bodo tudi sedaj številni govorniki protestirali proti laškim nasilstvom.

Skupščina Matice Hrvatske se je vršila preteklo soboto dne 25. t. m. Udeležila sta se je med drugimi tudi predsednik Slovenske Matice, dr. Plešič, in predsednik Pravnika, dr. Majaron. Tajniško poročilo je podal profesor dr. Albert Bazala, blagajniško pa profesor Oton Bošnjak. Matica Hrvatska je imela lansko leto glasom poročila 175.333 K dohodkov in 172.585 K stroškov. Društveno premoženje je znašalo 478.879 K, razne ustanove pa 211.310 K.

Zboljšanje železniške zveze Zidani most—Zagreb. Stara želja Posavja je, da se naj uvede osebni vlak v smeri Zagreb—Zidani most, ki naj bi odhajal iz Zagreba proti večeru, tako da bi imel v Zidanem mostu zvezo na osebni vlak proti Ljubljani in proti Mariboru. Napravilo se je nebroj peticij, poslanec dr. Benkovič je opetovano interveniral in stavil na železniškega ministra interpelacijo, v katero je vzel tudi druge želje, ki se tičejo te proge. Že s 1. majem t. l. se uvedejo neke male spremembe in zboljša zveze, a stara želja po novem vlakcu se sedaj še ne more izpolniti. Uprava južne železnice je namreč hotela uvesti na tej progi brzovlak, da bi na sebe potegnila bosanski promet; toda ogrska vlada je prekinila ta načrt, boječ se za zvezo Zagreb—Pešta, oziroma Zagreb—Kaniža—Dunaj. Ker so se dotična pogajanja razbila, zato je sedaj uprava južne železnice dostopna postala za uvedbo novega vlaka, pravzaprav dveh novih osebnih vlakov, kojih eden bi odhajal proti večeru iz Zagreba in bi se vrnil iz Zidanega mosta pozno zvečer. Poslanec dr. Benkovič je pri svoji intervenciji te dni dobil zadovoljiva pojasnila; tudi predsednik južne železnice, sekcijski načelnik Weber, je naklonjen tej stvari. Treba je sedaj primernega pritiska interesentov, to je občin, okrajnih zastopov, trgovskih zbornic itd., da se stvar izvrši in zagotovi do prihodnje jeseni. Umestno bi bilo, da bi se sklical sestanek interesentov.

Letošnji nabori se bodo vršili po naslednjem redu: v Mariboru 15. in 16. maja, v Slov. Bistrici 17., 18. in 19. maja; v St. Lenartu v Slov. gor. 22. in 23. maja; v Pesnici 26., 27., 29. in 30. maja; v Račah 31. maja, 1. in 2. junija; v Račgoni 16. in 17. junija; v Celju (mesto) 1. junija; v Celju (okolica) 8., 9., 10. in 11. maja; v Šmarju 12. in 13. maja; v Laškem 29., 30. in 31. maja; na Vranskem 2. in 3. junija; v Mozirju 6., 7. in 8. junija; v Konjicah 4., 5. in 6. maja; v Gor. Radgoni 19. in 20. aprila; v Ljutomeru 21. in 22. aprila; v Ptujju (mesto) 13. maja; v Ptujju (okolica) 26., 27., 28. in 29. aprila; 1. in 2. maja v Ormožu 24. in 25. aprila; v Rogatcu 15. in 16. maja; v Brežicah 18., 19. in 20. maja; v Kozjem 22., 23. in 24. maja; v Šoštanjju 9. in 10. junija; v Slovenjem Gradcu 12., 13. in 14. junija in v Marenbergu 16., 17. in 19. junija.

Z 31. dec. 1910 je bilo vpokojenih štajerskih učiteljskih moči 653, med temi 110 Slovencev, oziroma Slovencev.

Čehi na Dunaju. Po poročilih praških listov znaša število Čehov na Dunaju glasom uradnega štetja 98.000, za 4000 manj kakor pred 10. leti.

Paberki.

Senčne in solnčne strani v kartelih. Med kartelisti se tudi pojavlja duh upornosti. Ne razvija se vse tako gladko, kakor nekdanj. Za časa sijaja kartelov je bil bogat dobiček in ta je vspeh bujal kapital. Sedaj pa imajo kartelisti svojo skrb. Petrolejski kartel se nikakor ne more ustanoviti; cementni kartel pa, komaj od vseh interesentov podpisan, se že mora bojevati z novimi zahtevami in navsezadnje pa mu še grozi konkurenca. Na Nižje-Avstrijskem se bo baje ustanovila nova portlandsko-cementna tvornica in na Predarlškem namerava neka tovarna, ki pa kartelu ne pripada, zvišati delniško glavnic, da bo lahko razširila svoj delokrog.

V Tobisu namerava neka premogokopna družba graditi cementno tovarno.

V Braziliji se kartelom godi boljše, kajti tam jih vlada podpira. Ona celo kapitalizira kavin trust in sedaj se pa pogaja z nekim bančnim konzorcijem, da bi napravila trust za kavček. Gumi je dandanes za marsikatero panogo industrije neobhodno potreben in ker je Brazilija glavni producent gumijskega proizvoda, ki komaj zadostuje potrebam, zato ima brazilski

gumijski kartel lahko delo. Sedaj pa hočejo zopet spekulanti z bombaževino zvišati cene.

Emailski avstrijski kartel tudi lahko pričakuje novih konkurentov, in sladkorni in spiriitni kartel sta, kakor se zdi, za zmiraj propadla. V železniški stroki se je kartelom že tudi slabo godilo. Industrija danes ne more s svojimi izdelki dominirati; ona si mora pustiti cene dopasti. Nasprotno je pa pri mnogih surovinah produkcija omejena in manjša, kakor konzum. Tukaj se cene diktirajo.

24 milijonov kron — stroški ene same stavke.

Že od oktobra lanskega leta počiva delo v rudnikih v grofovini (kraj na Angleškem) in stroški ter zguba radi tega velikanskega štrajka so že preračunjeni na 24 milijonov kron. Sicer so dobili stavkujoči dosedaj od svojih strokovnih zvez izplačanih podpor v znesku 2.856.000 K, vendar pa pomenja ta postavka nasproti izgubi na zaslužku v znesku 15.600.000 K le majhno nadomestilo.

Radi te stavke se na Angleškem pridela 1 milijon ton premoga manj, kar pomenja za lastnike premogokopov zgubo v znesku 18 milijonov kron. To izgubo so pa nekoliko zmanjšali s tem, da so cene premoga zvišali. Od te stavke imajo največ dobička posestniki onih jam, v katerih se dela, zato ker se čvigajo cene premoga. Iz tega se jasno vidi, čigave koristi pravzaprav tak štrajk zastopa.

Iz socialdemokratskega tabora.

V Gabloncu so sodrugi centralisti kontrolorja in inkasanta okrajne bolniške blagajne Lohovskega, pristaša separatistov, tako dolgo mučili in zasledovali, da je odpovedal svojo službo. V nekem dopisu praškemu „Pravo lidu“ piše neki sodrug Beneš radi omenjenega slučaja sledeče:

„Avgusta 1910 je dobil načelnik bolniške blagajne in sočasni načelnik nemške zveze poljskih delavcev, Fuchs, od nastavljenca državne strokovne zveze v Plznu, Cernyja, češko pismo, v katerem mu naznanja, da je bivši urednik „Zemedeľca“ pripravljen, pod gotovimi pogoji privedi gablonški zvezi 300 separatistov. Pismo je dobil sodrug L., da ga prestavi. On pa ni molčal, in je celi načrt odkril. Posledica je bila, da se je sodrug Cerny takoj odpeljal v Gablonc, se je tukaj s sodrugi centralisti posvetoval in vspeh posvetovanja je bil, da so mu sodrugi v Gabloncu obljubili, da bodo sodruga L. pregnali. Te obljube so se tudi držali. Ker so se pa bali, sodruga L., ki je izvrsten agitator, očitno postaviti pred vrata, so se posluževali tretje osebe, namreč nekega nastavljenca pri blagajni. Ta je pokil sodruga L. v njegovi lastnosti kot kontrolor in inkasant po najbolj težavnih potih v gorskih krajih. Naj se je L. še tako potrudil, nobena njegova izvršitev ni bila dobra, čeravno je dosedaj svojo službo v zadovoljnost opravljal.“

Pošiljatelj pisma nazadnje izjavlja: „Sodrugu Lohovskemu se sicer služba ni odpovedala, vendar se ga je s šikaniranjem pregnalo, zato ker je izdal prodajo 300 poljskih delavcev.“

Čedna slika bratske ljubezni med sociji in pa sredstev, katerih se sodrugi poslužujejo, kadar hočejo kakega sodruga pregnati.

Denar in surova sila, s tem orožjem se vojskujejo ti svobodomiselnih gobezdači.

Štajersko.

Mariborske novice.

Smrtna kosa. V torek, dne 28. t. m. popoldne je umrla po daljši bolezni 86letna Marija Laurentsich rojena Planinšek.

Papeža nimajo. V zadnji številki smo poročali, da so dobili mariborski Nemci svojega papeža v osebi vsenemca dr. Bauma, ki je proglasil v „Marburgerci“ svojo kandidacijo še predno je bil državni zbor razpuščen. Toda vrezali smo se. Baum obrača, Wastian obrne. Zadnjemu se je zdelo preneumno, da bi ga kdo kar meni nič tebi nič potisnil iz mariborskega političnega prestola, na katerem sicer zdaj ne sedi, na katerega pa lahko upa zopet zlesti radi nedelavnosti socialne demokracije. Nahujskal je mariborske mestne očance in tako je v seji dne 29. t. m. predlagal dr. Resner, da se zavrne kandidatura dr. Bauma in se naj k Wastianu pošlje deputacija s prošnjo, da bi kandidiral v Mariboru. O tem predlogu se je razvila živahna debata, gospodje so prišli v „ico.“ Kar naenkrat je izbruhnila zopet stara jeza od leta 1907 na dan in na račun dr. Bauma je padla marsikatera bridka. Najbolj brihten je bil neki Kahler, ki dvomi, če ni dr. Baum „a Krowot.“ Pa pravičen je tudi. Izrazil se je, da se v Mariboru ne sme delati nemško-radikalne politike, ker se mora ozirati tudi na Slovence in katolike. Čudno se nam zdi, da imajo Nemci kar naenkrat tak strah pred nami, ko so pa vendar nas komaj 3000 naštel. Kar cedijo se pravicoljubnosti in sladkih besed. Resnerjev predlog se je sprejel z vsemi glasovi proti enemu in določilo se je, da bodo šli k Wastianu župan dr. Schmiderer in odborniki dr. Orosel, dr. Resner in Russ.

Štrajk krojaških pomočnikov je že deloma končan. % pomočnikov že zopet dela. Dosegli so 10% zboljšanje mezde. Štrajka samo še % pomočnikov, takih, ki so uslužbeni pri manjših firmah. Večje trdke so štrajkujočim ugodile.

„Marburgerca“ ima slabe čase. Že zadnjič so jo enkrat okrtali v mariborskem občinskem svetu,

ker škili veliko rajši za Malikom in njegovim lutroškim ozadjem, kakor pa brani mariborskega občanskega občana Wastiana. Za levite, ki so jih ji brali, se je „Marburgerca“ že takrat precej trdo zahvalila. Rekla je, da noče biti Wastianova „žurnalistična mama.“ To ji pa ni zadostovalo. Ne da bi vprašala mestne očete, ampak samo v sporazumu z nekaterimi Malikovimi pristaši je proglasila v torek dne 28. t. m. kandidacijo „radbibilposlanca“ Bauma. To se je pa skrbnim mestnim očetom zdelo vendar nekoliko preveč in postavili so se po robu. Treba je bilo sicer precej korajže, kajti na nekatero „možate“ reprezentante našega mesta ima „Marburgerca“ velik vpliv — velja jim za vir modrosti in razzodnosti — toda počasi je le šlo. Z vsemi proti enemu glasu so konečno junaško odklonili „Marburgerčina“ kandidata Bauma. Volilni boj zna postati še zanimiv. Je pač križ, ko ima Maribor samo enega poslanca, a toliko „sposobnih“ za to mesto.

Celjske novice.

Celje. Pred kratkim so izkopali na mestnem pokopališču truplo nekega 89letnega moža v navzočnosti okrajnega zdravnika, da je prenesejo v rodbinsko rakev. Truplo je bilo v veliko začudenje navzočih popolnoma ohranjeno, celo siva brada in lasje. Zdravnik je konstatiral, da je truplo okamenelo. Ta slučaj je jako redek, posebno, ker truplo pred pokopom ni bilo balzamirano.

Glasbena šola v Celju, podružnica Glasbene Matice v Ljubljani, priredi v nedeljo, dne 2. malega travna 1911 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega Doma v Celju pod vodstvom glasbenega učitelja g. Vilima Seiferta s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora pod vodstvom g. prof. Davorina Beraniča koncert. Začetek točno ob 8. uri zvečer, konec ob 10. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 1. do 2. vrste: 2 K 40 vin., 3. do 6. vrste 1 K 60 vin., ostali sedeži v dvorani in na galeriji 1 K. Stojišča 60 vin., za dijake 30 vin. Stojišča na galeriji 40 vin.

Celjski mestni odbornik J. Bobisut, šolski ravnatelj v pokoju, je odložil svoj mandat, baje radi — bolehnosti. Mož je bil dolgo let stalni poročevalec za agende mestnega pokopališča.

Sv. misijon. V župnijski cerkvi se obhaja od 2. i. m. do 8. t. m. sv. misijon. Vodijo ga čč. gg. P. Žužek S. J. in P. Pristov S. J. iz Ljubljane ter P. Kasijan O. F. M. iz Maribora. Začetna pridiga je v nedeljo, dne 2. t. m. ob 6. uri zjutraj, druga ob 10. uri predpoldne, tretja ob 3. uri popoldne, četrta ob 6. uri zvečer. Med tednom so pa vsak dan trije govori, ob 6. uri zjutraj, ob 3. uri popoldne ter ob 7. uri zvečer. Večerni govori so namenjeni zlasti za občinstvo iz mesta in bližnje okolice.

Pogreb. Dne 30. t. m. je bil pogreb šoštanskega Hansa Woschnagga od Negrijeve hiše na mestno pokopališče. Udeležilo se ga je okrog 300 delavcev iz šoštanske tovarne, ki so prišli s posebnim vlakom v Celje. Pred hišo je zapelo celjsko nemško pevsko društvo žalostinko, na grobu je govoril drž. poslanec Marekhl.

Požar. Zadnji ponedeljek je zgorel kozolec M. Koštomaja v Bukovem žlaku. Celjska požarna bramba je prišla, ko je kozolec že do tal pogorel. Prejšnji teden je bil pa požar v Leskovecu pri Celju. Takrat pa celjski gasilci sploh niso prišli na pogorišče, ker bojda ni bilo dobiti konj v Celju za brizgalno.

Celje. Občinske volitve v celjski okoliški občini niso razveljavljene, kakor je naprtačno poročal „Slov. Narod.“ Namestništvo še ni razzodilo.

Poskušen samoumor. V sredo dne 29. t. m. se je hotela v Celju neka mlada uradniška žena, ki je še le malo časa poročena, z fosforjevo raztopino zastropiti. Njen mož je njeno namero še pravočasno opazil in ji zabranil, jo izvršiti. Vzrok so baje zakonska nesporazumljenja.

Ptujske novice.

Prostov. požarna bramba v Ptujju je imela dne 26. t. m. svoj občni zbor. Iz poročila posnamemo, da je imela 2 častna, 65 rednih in 226 podpornih članov. Dohodki za leto 1910 znašajo 1042 K, stroški pa 988 kron, prebitok 53 K 58 vin. V preteklem letu je sodelovala pri devetih požarih v mestu in okolici.

O odstopu ptujskega župana Orniga smo kratko poročali. Sedaj se pa slišijo glasovi, ki pravijo, kaj je bil pravi vzrok tega koraka. Očka Ornig se je že tako navadil absolutistično vladati, da je kar na svojo roko nastavljal pri magistratu mestnega oskrbnika z mastno plačo, njegovo ženo pa kot blagajničarko. Oba sta tujea. To je bil dobrodošli povod opoziciji v ptujskem mestnem svetu, ki bi se rada znebila Orniga, pa se ni prav upala na dan. Občinski odbornik oficijal Kerše je v imenu somišljenikov protestiral proti takemu samolastnemu postopanju in to je zadostovalo, da je Ornig odložil župansko čast. Pri tej priliki se zopet prav vidi značajnost naših renegeatov. V obraz se Ornigu hlinijo, češ, ostani, brez tebe se bo Ptuj podrli itd.; na tihem pa si slikajo, kako lepo bo, kadar eden izmed njih (seveda si vsak o sebi to domišljuje) nastopi kot župan. Kaj ne, dr. Plachki? Samo, če državno pravdnštvo ne bo prisodilo primernejše časti!

Trboveljske novice.

Mar. družba v Trbovljah vabi na predstavo, ki jo priredi na tiho nedeljo, dne 2. aprila t. l. v Trbovljah v dvorani Društvenega Doma. Predstavlja se: „Mater dolorosa“ (Žalostna Mati božja) v 7. dramati-

skih slikah. Spisal Silvin Sardenko. Vspored: I. Sedem žalosti Device Marije, žalospjev. II. Predstava. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži 1. vrste K 1'20, ostale vrste 80 vin., sedeži na galeriji K 1'40, stojišča 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen Društvenemu Domu, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Drugi kraji.

Hoče pri Mariboru. Naša Mladeniška zveza priredi dne 9. t. m. predavanje pri g. Jožefu Rojko. Navdušenje med našimi vrlimi mladeniči raste od dne do dne. Tudi v petju se pridno vadimo. Torej mladeniči, 9. t. m. vsi na zborovanje!

Hoče. Žalostno ponekod drugod, pa pri nas je veselo poročilo o družbi sv. Mohorja. Letos ima naša fara 249 udov — 34 udov več kakor lani. Le tako naprej, sad se bo kmalu pokazal.

Hoče. Nesrečna smrt si je zopet izbrala v naši Marijini družbi žrtev. Dne 29. t. m. smo zasuli k večnemu počitku vzorno mladenko Elizabeto Škrabl, ki je bila vsled svojega mirnega značaja v občini priljubljena. Naj v miru počiva!

Hoče. Naše lepe Hoče dišijo posebno Súdmarki. Dne 25. t. m. je imela neko zborovanje, na katerem se je posebno odlikoval naš nadučitelj Moder, ki je bojda celo načelnik te protiverske in nam sovražne družbe. Sicer bomo pa o tem še natančneje govorili. Zborovanje se je vršilo pri Stanitzu, ki kaj rad spravlja slovenske krajarje — drugače pa pravi, da te hrvaške šprah — ne razume.

Slov. Bistrica. Naši Nemci, ali bolj pravično povedano, nemčurji, so pa res pobožne duše. Sveti postni čas so začeli s tem, da so obhajali „fašenka“ do ranega jutra, na pepelnico sredo so imeli svoj „heringšmav“, pri katerem se je pojedlo največ govejega mesa, celo noč plesalo in pilo ter vpilo, drugi dan pa so hoteli udeleženci kar s silo v nebesa. Eden se je ustrelil domov grede, en krojač v mestu pa hotel zastrupiti s tem, da je izpraznil dobro merico jesihove kisline. No, ker niso mogli v nebesih še nobenega rabiti, ostala sta za zdaj še oba pri življenju. In glejte, da bi teh „luštih“ ljudi preveč žalost resnega in spokornega posta ne „prevzela“ in bi prehudo ne shujšali, zato si prirejajo tudi zdaj zabavo za zabavo. V soboto, dne 25. sušca so imeli veliki teater, pri katerem je bilo, kakor se govori, zelo mnogo „zabave“. Kričalo in plesalo se je do ranega jutra, kakor so se pogovarjale žene, ki so šle zjutraj k sv. maši. Pa ker je bilo še vselej lušno na „nemški“ veselici, grede tje radi še celo nekateri „Slovenci“, seveda take vrste, ki jih ravno hajlanje preveč ne sežeče po njihovih narodnih ušesih. Zdej v sredo dne 29. pa je imel zloglasni odsek Súdmarki pri Neuholdu veliko zborovanje, kjer sta se z drugimi pristnimi „Nemci“ navduševala tudi dva učitelja iz slovenske šole, namreč nadučitelj Kolletnig in učiteljica Sercher, da hočeta izročeno jima slovensko dečo kakor najbolj mogoče napolnjevati z mržnjo do vsega, kar je slovenskega in krščanskega. To so res kaj lepe in vesele razmere. A Slovenci vse radi trpimo, samo, da je ljubi „mir“.

Pekel pri Poljčanah. Dne 30. t. m. zjutraj smo zagledali v Peklu na stavbnem prostoru nemške šole dve nemški zastavi na čast pripeljanemu kamenju nemške šole. Pekelski nemškutarji so šli k Šimetu, da naj jim da za dve nemški zastavi platna, pa vendar je bil toliko pameten, da jim je odrekel. Vsa čast njemu! Ker pa niso dobili pri njem, so šli k Gerholdu. Seveda on je bil takoj voljan in jim je dal. Škandal za g. Gerholda, da jim je dal, ko se gre samo za Súdmarko. Poljčančani vzemite si vzgled, kako podpirajo nemškutarji svojo Súdmarko!

Slivnica pri Celju. Dne 26. t. m. je bil pri županski volitvi Janez Čretnik soglasno izvoljen za župana.

Pameče pri Slovenjgradu. Požar. Dne 22. t. m. je mrel v mlinu posestnika Poberška iz Pameč pri Slovenjgradu, posestnik Breznik nekaj žakljev žita. Ker ga je pa zeblo, si je v mlinu kar na tleh zakuril. Čez nekaj časa je pa prišel posestnikov sin Rek z nekaj žaklji rži. Breznik je pustil, ko je odšel, ogenj gorjeti, da bi Reka ne zeblo, slednji ga pa tudi ni pogasil, ko je odšel in tako se je vnela lesena stena in zgorel je ves mlin razun kolesa.

St. Ilj pod Turjakom. Dne 22. t. m. smo prinesli v našem listu neko poročilo iz Slovenjega Grada, v katerem smo dolžili občinskega tajnika g. Krušiča nečastnih dejanj. Dotično poročilo smo posneli po nemških listih. Zdej nam pošilja županstvo popravek, ki razjasnjuje vso zadevo. Čeprav popravek ni v smislu par. 19 tisk. zak., ga vendar radi volje priobčujemo, ker nečemo nikomur po krivem škodovati na njegovi osebni časti. Tajnik Krušič je res prejel dotične koleke in pristojbino od dveh gostilničarjev, a je župana takoj obvestil s pristavkom, da bo listine kakor hitro mogoče izgotovil. Vsled preobloženih poslov kot tajnik dveh občin in vrhu tega še števeni komisar, je rešitev nekoliko zapoznil, a vendar pošteno rešil, tako, da ni imela ne država, ne dežela in ne občina nobene škode. Bilo bi tudi nekoliko smešno za 1 K (reci eno) in 6 vin. oškodovati občino in si poštenost omažeževati. Krušič je tajnik že nad 20 let, deloval je celo v treh občinah kot takšen v splošno priznanje, je sedaj tudi denarničar nad 6 let v dveh občinah v popolno zadovoljnost občinskih odborov in strogo ka-

toliškega prepričanja, vsled česar se dotično neosnovano poročilo nanaša na strankarsko osebno sovraštvo. — Dne 28. marca 1911. — — Franc Tovšak, župan.

Gornji Grad. V odgovor na dopis v „Narodnem Listu“. Liberalni dopisnik se farizejsko pohujšuje, češ, udje Kat. izobr. društva so se zasukali malo in tudi večerjali so na društvene stroške. Ali je to res toliki greh? Ali gre duhovniku natvezati krivdo ali odgovornost za vsakega uda? Kaj pa vi, ki baje ne razločujete dneva od noči? Plesa seveda ne odobravamo, pa videli smo, da so le dekleta sama med seboj plesala; je li to kaka hudobija? Torej le zavist govori iz vas, ker se Bralno društvo lepo razcveta, za vaše „Jutrne“ blodnje pa ljudstvo še ni zrelo, hvala Bogu! Torej pustite nas pri miru, kakor mi vas! Saj vedno kričite: Mir, mir! — Puščavnik z Menine in vaš prijatelj.

Kranjsko.

Zanimivi pogrebi. Pretekli ponedeljek, dne 27. t. m., je bil v Škofji Loki na Kranjskem pogreb 71 let starega invalida Petra Omejca, cerkovnika pri Sv. Ožbaltu. Ranjki se je udeležil bitke pri Custozzi na Laškem leta 1866. Na njegovo zadnjo zemeljsko pot so ga spremili tudi njegovi še živeči bojni tovariši iz Škofje Loke, to je občinski sluga Jožef Perko, posestnika Matevž Inglič in Valentin Jenko, zidar Miha Kobal, vpokojeni sodni sluga Anton Klun ter žagarski delavec Andrej Bozovičar. Najmlajši med njimi ima 67 let, ostali so pa po 70 let stari. Vsi skupaj so služili pri 7. lovskem bataljonu ter so bili v ognju dne 24. junija 1866 pri Custozzi. Vsekako zanimivo je bilo gledati te starčke, kako so s svečami v rokah izkazovali zadnjo čast svojemu najstarejšemu bojnemu tovarišu.

Primorsko.

Zader. Povodom bližnjih občinskih volitev v Zadru bo prišlo najbrže do ostrih spopadov med Italijani in Hrvati, ker hočejo streti Hrvati dosedanjo krivično in naravnost smešno nadvlado Italijanov v občinskem odboru. Proti volilnemu imeniku so vložili Hrvatje 4730 reklamacij, ki pa so bile vse odklonjene.

Trst, mesto štrajkov. Sedaj so začeli stavkati vozniki v Trstu. Vozniki za tovorne vozove pri družbi prevoznih podjetij ne marajo delati, ker je baje odslavljala družba starejše voznike, da je mogla najeti mlajše moči, ki se zadovoljujejo z manjšo plačo. Že v ponedeljek ni vpreglo 270 voznikov. Če se tem voznikom pridružijo še drugi, bo kmalu Trst zopet bogatejši za en unikum.

Stabilimento technico. Upravni svet „Stabilimento“ je v svoji seji sklenil predložiti občnemu zboru predlog, da nakupi kupone, ki so stali lansko leto 60 K, za 85 K in glavniške delnice, ki so stale 120 K za 170 K.

Trst. Trgovski promet. Promet v tržaškem pristanišču leta 1910 je bil naslednji: skupno je priplulo 1954 jadrnic s 100.530 tonelatami, in 9885 parnikov s 4.098.095 tonelatami prostora. Od teh je bilo največ avstro-ogrskih (548 jadrnic in 9293 parnikov). Za temi prihajajo italijanske ladije, in sicer: 1328 jadrnic in 365 parnikov. Potem sledijo Grška, Angleška, Nemčija in Turčija. Odplovalo je 1. 1910 1946 jadrnic s 100.131 tonelatami in 9895 parnikov s 4.109.864 tonelatami prostora. Tudi od teh je bila večina avstro-ogrskih in v drugi vrsti italijanska. Železnica je privzila v minulem letu 11.336.208 kvintalov (proti 10.359.293 v letu 1909) v Trst in izvozila 10.751.130 (proti 11.104.058 v letu 1909). Promet je bil torej leta 1910 slabši nego 1900.

Gorica. Deželna zavarovalnica goveje živine na Goriškem je štela koncem meseca februarja 1911 87 krajnih podružnic. Skupno število članov je znašalo 6041; zavarovane živine pa je bilo 15.949 glav. Zavarovana vrednost govedi je znašala 5.542.380 K. Število ponosrečb naznanjenih v odškodovanje je bilo 92 komadov.

Gorica. Nov brigadir. Poveljnikom 56. pehotne brigade v Gorici je imenovan polkovnik Karl Scotti v Gradeu. Dosedanji brigadir Fran Klar je že odložil svojo službo.

Narodno gospodarstvo.

Okus po pelinkovcu pri vinskih sodih. Pelinkovec se dela iz vina, ki se mu na kak način pridenejo snovi, ki so v pelinu. Od teh dobi potem vino svoj posebni okus in duh. Ti poglobitvi snovi sta neko etrsko olje in neka grenka snov, ki se imenuje absintin. Te snovi se zajedjo globoko v les, in če pride v posodo od pelinkovca drugo vino, pa jih to iz lesa izlužuje in vino dobi okus in duh po pelinkovcu. Če naj se sod od pelinkovca popravi, da postane poraben za navadno vino, je treba torej iz lesa popolnoma izlužiti etrsko olje in pelinovo grenkobo. Etrsko olja so pomešana z vodenim paro, hlapna in istotako vodena para izluži iz lesa grenke snovi, zato je najpreprostejša sredstva, narediti take sode porabne za navadno vino, če se z vodenim paro dobro izparijo.

Da bode konjska oprava trajnejša, namaži jo od časa do časa s kakim mazilom. Prav dobro mazilo za

to se napravi na naslednji način: vzemi 3 dele rboje masti in 1 del čebelnega voska, raztopi oboje na žrjavici in pridno mešaj. Ko se je do dobrega raztopilo, odmakni od ognja in pusti, da se ohladi. Nato gneti mazilo z rokama tako dolgo, da se kepe zgube. Preden opravo namažeš, osnaži jo skrbno, če mogoče, omij jo z gorko vodo, pusti osušiti in namaži potem s tem mazilom.

Kako naj se ravna z biki? Dobro je, če poskrbiš za to, da bo imel bik čisto kožo. Zato očisti ga večkrat s česalom in ščetjo; poleti ga pa tudi večkrat operi. Gledati moraš tudi ob enem tudi naj to, da se posebno mladi biki dovoljno sprehodijo. Zato upreži jih včasih in delaj z njimi, sicer pa k večjemu po pol dneva. Če namreč delaš z bikom več časa, se bik utruji, kar pa škoduje njegovemu pravemu namenu. Ako pa z bikom ne delaš vsak dan vsaj po eno uro, da se s tem sprehodi, postane huč in včasih celo nevaren, ter se ne da potem zlepa ukrotiti.

Razgled po svetu.

Finančni komisar — morilec. V VII. okraju na Dunaju je predvčerajm dne 29. t. m. ustrelil pri glavnem ravnateljstvu tobačne režije nastavljeni finančni komisar dr. Oskar Hofmeister 34letnega bančnega uradnika Franca Holthausa. Vzrok je baje ta, ker je slednji Hofmeisteru odklonil roko svoje sestre. Dr. Hofmeisterja so takoj aretirali in je svoje dejanje popolnoma priznal.

Predrzen roparski napad. Na progji Varšava-Dunaj je 10 ruskih teroristov pri belem dnevu izvršilo predrzen rop. V nekem gozdu pri postaji Vidzev so ustavili vlak in so z grožnjami prisilili osobje, da jim je izročilo 10 železnih zabojev z vsebino 80.000 rubljev. Denar je bil last železnice in je bil namenjen za izplačevanje mesečnih plač uslužbencem. Dva potnika, ki sta izstopila, so teroristi ustrelili. Iz Čenstohova se je poslalo za roparji en polk huzarjev in 2 stotniji pešcev.

Slovanski šolski otroci v Berlinu. „Staatsbürgerzeitung“ poroča, da je obiskovalo leta 1901 v Berlinu 2084 slovenskih otrok nemške ljudske šole, leta 1905 nad 2900 in leta 1909 celo 3525. Ti otroci so večinoma poljske narodnosti, deloma pa tudi češke, kar priča sledeči dogodek: V berlinskem predmestju Stralovem je bilo v šoli 56 čeških otrok, ki niso znali nemški in zato niso nič napredovali, ampak še celo druge otroke v pouku zadrževali. Zato je občina ustanovila za teh 56 otrok poseben razred s češkim učnim jezikom. „Staatsbürgerzeitung“ pa to ni všeč in pravi, da se morajo češki otroci ponemčiti, ali pa jim sploh ni treba v šolo hoditi. Naj ostanejo brez pouka — saj so Slovani. To je zopet slučaj, ki jasno kaže vsakemu, ki nima predsodkov, kak nesmisel je nemška šola za slovenske otroke. Zato ne vemo, kako morejo biti nekateri Slovenci še tako trdoglavi, da zahtevajo za slovenske otroke nemško šolo. Taki stariši so najhujši sovražniki svojih lastnih otrok.

Kako so večkrat veliki ljudje raztreseni. Znanih je prav mnogo primerov, kako so bili večkrat veliki ljudje, genialni po svojih delih, raztreseni. Italijanski učenjak Lombroso pripoveduje, da se pri velikih učenjakih in genialnih ljudeh vobče poraja neka majhna duševna bolezen (amnezija), in navaja za to nekaj primerov. Da kdo, namesto da bi potrosil papir s peskom, ga polije s črnim — to je navadna stvar. Taka pozabljivost je premajhna, da bi koga nazvali zaradi tega za učenjaka. Znanja je tudi zgodba o profesorju, ki je mimo obzidanega vrta prišel do železnih ograjastih vrat, in tamkaj gledal skozi ključavnico na vrt, ker je mislil že prej, da v obzidan vrt ne bo moč gledati drugače, nego skozi ključavnico. Slavni Newton je nekoč, kakor izpričuje Breve-to, si začel tlačiti pipo s prstom svoje nečakinje, ki je ravno sedla zraven njega. Učeni Rele je razlagal svoje ideje na dolgo in široko in je vselej pristavil na koncu: „Toda to je moja skrivnost, ki je ne odkrijem nikomur.“ Nekoč je tolmačil svoj eksperiment z besedami: „Ali vidite, gospoda, ta kotel na oglju? Ako bi le za trenotek nehal mešati, pa bi se zgodila eksplozija, da bi mi vsi odleteli v zrak.“ In pri vsem tem je pozabil na mešanje, in res se je zgodila nevarna eksplozija. V globoke misli zatopljen sloviti Amper ni opazil, da mu je ušel konj, ki ga je vodil on za uzdo. Vladika Mister je imel navado, da je vselej, kadar je šel z doma, pripel na vrata listek: „Gospodarja ni doma.“ Nekoč se je vrnil, prečital na vratih, da gospodarja ni doma, in rekel: „No, zdaj moram pa še tega čakati“, in stal je pred vrati, dokler ni dočakal svoje lastne vrnitve. Zopet neki veliki matematik pa je začel na zadnji del voza pisati neko formulo, pri čemer so voz odpeljali, on pa je tekkel za njim, dokler ni dovršil formule. O nekem botaniku govore (pa to bo najbrž pretirano), da je nekoč, ko se je imel odpeljati, posadil svojega lepega konja na sedež v kočiji, sam se je pa vpregel in vlekel voz. Treba bi bilo še, da bi bil pri prvi gostilni — da bi bila stvar bolj verjetna — šel g. prof. v hlev, konj pa v sobo.

Listnica uredništva.

Abonent: Na anonimna pisma ne dajemo odgovor.

Svoje zdravje

si ohranite! Slabosti in bolečine Vas gotovo zapuste, Vaše oči, živci, mišice, kite zopet dobro, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Dvanajstotica

V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 264. (Hrvaško).

postanejo močne, Vaše spanje bo zdravo, počutili se boste za poskušnjo 5 K pošt. prosto. Proizvajatelj je lekarnar E.

Proda se jako lepa nova z dacia hiša s štirimi stanovanjskimi sobami, lepe kleti pod stanovanjem, z vrtno za zelenjavo, sadovnjakom in malo največ ped jako ugodnimi pogoji takoj. Jako ugodno za penzije. Naslov pri upravnistvu lista. 56

Hišo z ali brez ključavnice v središču mesta Maribor se takoj proda. Naslov se izve v u pravništvu „Straže“. 55

Olje za razne stroje oddaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

POSLANO.

Veselite se jutraj, žalost jutraj, to je bilo pri meni zmiraj, dokler nisem poskusil Fay-evih pristnih „Sodener Mineral-Pastillen.“ Sedaj mi ne škoduje ne kajenje, ne pijača, ne trpim tudi več radi nadležnega katarja in zjutraj sem kot riba. In vse to le radi tega, ker vzajem zjutraj in zvečer nekaj Fay-evih pristnih „Sodener.“ Ena škatljica mi zadostuje za dolgo časa in stane samo K 1.25.

Vage

za vagono, voze (mostne), centimalne, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdelne ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

Veletrgovina s špecerijskim blagom in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc: Celje

Glavna zaloga: Graška cesta 22 Podružnica: Narodni dom.

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. g. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom.

Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve.

V zalogi imam vsakovrstna vrtna in poljska semena zanezljive kaljivosti, ter opozarjam slavno občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega blaga ter deželnih in drugih pridelkov.

I a. Zabukovski premog ponudim po 2-10 K za 100 kg pri odjemu celega voza. prosto v hišo postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, kakor: žita, fižola orehov, itd. ter rabljene solnate in druge sveče, petrolejske in oljate sode.

Pismena naročila se izvršuje z obratno pošto. 37

V najem

še oddajo v Ptuj, Gosposka ulica šte. 23, prostori za mesnico ali kako drugo trgovino s stanovanjem vrod. Vpraša se pri Franc Mahoriču, gostilničarju v Ptuj. 53

Na Štajerskem narvečja izložba lepih, trpečih svilnatih robcev pri
Janko Artman-u,
Sv. Jurij ob juž. žel. pri farni cerkvi.

Pridobivajte nove naročnike!

LEKARNARJA A. THIERRY-A BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znakom. Oblastno varovan.

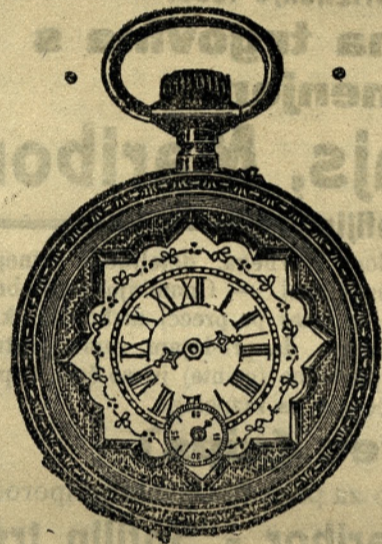
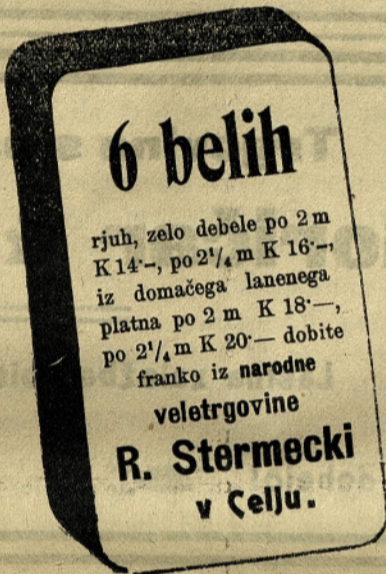

Vsako ponarejenje, posnemanje in prodaja kakoga drugega balsama s podobnimi znakami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri infuenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustrnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih it. d. 1 gr. specialne steklenice 5 K.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat napravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

pred kolodvorom, priporoča svojo pogato zaloga zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po nanižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn

Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Za veliko noč!

priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga za moške in ženske obleke, svilene robce, srajce, kravate itd.

vse najnovejše

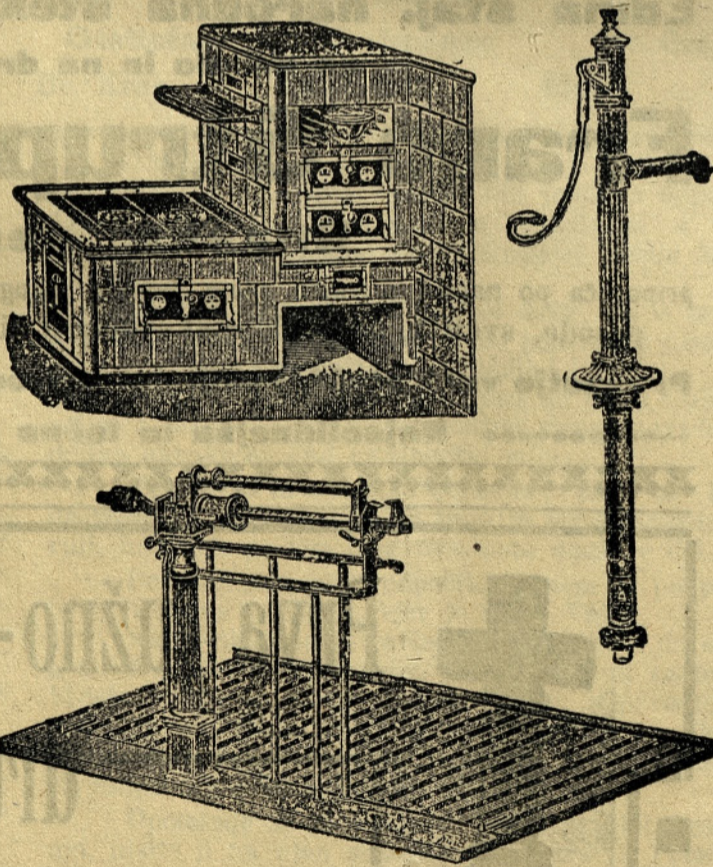
Toraj ne bode nobenemu žal ako se spodaj imenovana trgovina poišče.

Manufakturna trgovina:

Jožef Ulaga: Maribor

Tegethofova cesta št. 21.

Postrežba točna in solidna. Po jako nizkih cenah.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju

priporoča svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje marčno, dvojnomarčno, termalno in granatno pivo v sodčkih in steklenicah.

Robert Diehl žganjarna priporoča svojo doma žgano štajerski slivovko, tropinovec, vinsko konjak v Celju žganje, brinjenc kakor tudi

Kamnosek Franc Koban,
poprej A. Horvat v **Račjem**
pri Mariboru
naznanja, da ima v zalogi vsake vrste nagrobnih spomenikov po nizki ceni.

Janko Artman-u
da si ogledate
največjo izložbo trpežnih in lepih svilnatih robcev.
Ta velikanska izložba
je v prvem nadstropju trgovske hiše
Janko Artman-a
v Šent Jurju ob juž. žel. pri farni cerkvi. 413

Častno priznanje 1885.
Staroznana trgovina s semenjem
M. Berdajs, Maribor

Sofijin trg
priporoča svojo veliko zalogo travnega, deteljinega vrtnega in gozdnega semena po nizki ceni. — Opominjam posebno na **deteljno seme**, katero se letos po precej nizki ceni kot „naturell“ ponuja, ter omenjam, da prodajam samo pristno deteljo, garantirano, brez predence (grinte) in so čast. kupovalcem spričevala na razpolago.

Poljski mavec (gips)
najboljše umetno gnojilo za polje in travnike priporoča
M. Berdajs, Maribor - Sofijin trg.

Najnovejše spomladanske sezone je došlo.

Elegantni čevlji za dame, gospode in otroke v največji izberi in v vseh oblikah. — Z velespoštovanjem

Štefan Strašek
prva največja zaloga in izdelovanje čevljev v
Celju : Kovaška ulica 3.

Nova mesnica.
Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v **Celju** nasproti hotela „Pri belem volu“ novo mesnico.
Prav pridnega poseta svojega podjetja proseč, zagotavljam pri kakovosti mesa, ceni kakor postrežbi storiti vse možno, da si pridobim zaupanje, in s tem blagohotno nadaljevalno priporočilo. Z velespoštovanjem
Josip Stelzer,
mesar.

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje **slikanih cerkvenih oken**, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.
Načrte in proračune na razpolago.

Civilni geometer

Pozor!
Hedviga Hobacher, Maribor
Grajska ulica št. 2
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov, solnčnikov, vezenin in predtiskarij.
Popravila hitro in ceno! **Postrežba solidna!**

Edina slovenska tovarna mila, sveč in parfumerij na Štajerskem
IVAN PFEIFER & Co., CELJE.
Podpisani naznanjamo velečast. duhovščini in slavnemu občinstvu, da smo otvorili s 1. aprilom v **Celju, Graška ulica** trgovino na **drobno in debelo** z milom, parfumerijami, svečami vseh vrst itd.
Se priporočamo za mnogobrojni obisk, zagotavljamo točno in solidno postrežbo ter bilježimo z odličnim spoštovanjem
IVAN PFEIFER & Co., CELJE : Tovarna mila, sveč in parfumerij.

Trgovina s papirjem in pisalnim orodjem
Goričar & Leskovšek v Celju
Graška ulica št. 7.
Lastna založba šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po najnovejših predpisih.
Na debelo! Na drobno!

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno
Franc Strupi : Celje
Graška cesta
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakevrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.
Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materijala.
Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov :: Najnižje cene :: Kulantni plačilni pogoji :: Naročila se izvršujejo točno.
Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.
Brzjavke: **Kamnoseška družba : Celje.**

Karol Hantich, Maribor, Marijina ulica št. 10
nasproti okrožnemu sodišču. — Najcenejša in najhitrojša izvršitev deljenja zemljišč, postavljenja mejnikov, parceliranja itd. itd.